

DARBININKAS

LIII NR. 63

SECOND CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

PENKTADIENIS - FRIDAY, RUGSĖJIS - SEPT. 27, 1968

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Diplomatiniai debesėliai tarp Maskvos ir Amerikos

Maskva pirmoji puolė protestu. Amerika atsakė taip pat protestu. Maskva grasinimais puolė Vokietiją. Amerika grasinimus atmetė. Katra pusė iš tų susikirtimų daugiau laimėjo?

Sovietų atstovas Dobryninas įteikė valstybės departamentui protestą, kad Amerikos Informacijos Agentūros žurnalas, platinamas užsieniuose, paskelbė memorandumus, "pogrindžio keliu" gautus iš Sovietų Sąjungos apie rašytojų teismus. Valstybės sekr. pavaduotojas

Bohlenas protestą atmetė. Esą tie raštai jau anksčiau buvo paskelbti kitoje Vakarų spaudoje.

Amerika savo ruožtu kelios dienos po sovietinio protesto, rugsėjo 24, paskelbė įteikusi protestą Dobryninui, kad Amerikos Balsas vėl trukdomas ir

tokiu būdu "grąžinama anksčiau laikų bjauri praktika". — Trukdymas atnaujintas nuo rugpjūčio 21, kada Sovietai okupavo Čekoslovakiją. Trukdomos transliacijos rusų, ukrainiečių, gruzinų, armėnų kalbom.

Trukdyti buvo nustota nuo 1963, kada Maskva ir Washingtonas sutarė apriboti atominis bandymus.

Sie smulkūs protestai dėl propagandos rodo tradicinę taktiką: Sovietai puola, Amerika ginasi; Sovietai puola Ameriką, kad nukreiptų dėmesį šiuo metu nuo Čekoslovakijos; Sovietai grasinimais Vokietijai nori atbaudyti Ameriką nuo aktyvesnio pasipriešinimo, o Europoje pasėti nepasitikėjimą padėtimi.

BERLYNE daros neberamu

Sovietai dar rugsėjo 5 pagraisino vakarų Vokietijai turinti "teisę" imtis vienašališkos intervencijos" prieš nacizmą ir militarizmą" Vokietijoje. Amerika, Anglija, Prancūzija atmetė Sovietų "teisę" imtis intervencijos, įspėjo, kad jėgos pasikėsinimas prieš vakarų Vokietiją susilauks atitinkamo atsakymo. Tačiau tuo grasinimu Sovietai pasiekė vieną dalyką — pasėjo nesaugumą Vokietijoje, ypačiai vakarų Berlyne. Tą nesaugumą N. Y. Times korespondentas iš Berlyno iliustravo karčiu anekdotu. Esą vienas berlynietis po Čekoslovakijos okupacijos klausia: kas bus, jei Sovietai pasiryš užimti ir vakarų Berlyną? Kitas ramina: o tada būsią geriau — sąjungininkai pasiųs Maskvai griežtą protestą... Tik protestą. Pa-

sitikėjimas Vakarų apsauga dingsta. Nuo to krito jau Berlyne namų kainos, sumažėjo bankuose taupmenos, nes, atsargieji skuba savo indėlius perkelti į vakarų Vokietiją ar Šveicariją; per pirmus aštuonis mėnesius iš vakarų Berlyno išvyko apie 10,000 asmenų, ieškodami saugesnės vietos. Vakarų diplomatai stengiasi raminti, kad nesą jokių ženklų apie Sovietų sumanymą užimti vakarų Berlyną. Bet vienas iš tų diplomatų taip pat prasiarė: esą mes taip galvojom ir apie Čekoslovakiją.

Tokiai nuotakai išblaškyti ir N. Y. Times rugsėjo 25 vedamąjį pavadino "Salin rankas nuo Berlyno", kuriame skelbia, kad Amerikos įsipareigojimai Nato tvirti ir neatšaukiami.

Dr. J. Lettrich (čekoslovakija) — naujas Pavergtos Europos Seimo pirmininkas Nuotr. V. Maželio

PAV. EUROPOS SEIMO BALSAI DĖL ČEKOSLOVAKIJOS

Kai Jungtinės Tautos 23 sesija pradėjo tylą dėl Čekoslovakijos, balsą dėl jos pakėlė Pavergtų Europos Tautų seimas, rugsėjo 24 pradėdamas savo 15-tąją sesiją.

Dėl Čekoslovakijos pasiuntė telegramas prezidentui Johnsonui, J. Tautų naujos sesijos pirmininkui Arenales, o taip pat

J. Tautų nekomunistinėm delegacijom, kad JT imtųsi svarstyti Sovietų Sąjungos invaziją į Čekoslovakiją.

Pavergtos Europos sesijos nauju pirmininku išrinktas dr. J. Lettrich (Čekoslovakija), vicepirmininku A. Berzinš (Latvija), o F. Gadomski išrinktas tik eiti generalinio sekretoriaus

pareigom (nes jis nėra egzilas, jau JAV pilietis).

Čekoslovakijoje pastebima pasyvi rezistencija Sovietam — iš teatrų dingo Čechovas ir kiti rusų klasikai. Koncertų programose net Čaikovskis retesnis. Tarptautinis džazo festivalis, kuris turėjo būti spalio mėn., atšauktas, kad neerzintų "vyresniojo brolio".

Prahoje — Dubčekas turės trauktis?

Čekoslovakijos Dubčekas kelionė į Maskvą atšaukta po pasikalbėjimų su Sovietų užsienio reikalų min. pavaduotoju Kuznecovu. Radijas paskelbė nepatikrintą žinią — esą Kuznecovas reikalauja, kad Dubčekas iš partijos sekretorių pasitrauktų. Tai viena iš sąlygų, kad 20 divizionų pasitrauktų iš Čekoslovakijos ir pasiliktų tik 100,000 vyrų.

Dubčekas jau įvykdė ankstesnius reikalavimus — atleido min. pirmininko pavaduotoją, vidaus reikalų ministrį, užsienio reikalų ministrį. Dabar atėjo jam graikų legendos Polifemo malonė — pažadas suvalgyti jį paskutinį.

Vyriausybės sluoksniai rugsėjo 25 paskelbė, kad prieš dvi savaites Sovietai pasiūlė planą vidurinių rytų klausimui. Esą Izraelis turi pasitraukti iš užimtų teritorijų ir jas perims J. Tautos; arabai paskelbia karą padėti su Izraeliu baigtą; Amerika, Anglija, Prancūzija ir Sovietai garantuoja tada taiką. Izraeliui tokis planas nepriimtinas.

Dėl Abe Fortas tvirtinimo į vyr. teismo pirmininkus rugsėjo 25 prasidėjo filibusteris, kai sen. Mansfieldas pasiūlė svarstyti tvirtinimo klausimą. Mansfieldas sutiko su Abe Fortas kritikai, kad Abe Fortas negerai padarė, šią vasarą už 9 savaitių kursuose paskaitas paimdamas 15,000 dol. Tų pinigų dalis buvo dovana vieno asmens, kurio sūnaus bylą teks svarstyti vyr. teismui. Opinijos anketa rodo, kad prieš filibusterio nutraukimą pasisakys 35 senatoriai, taigi vieno balso truks tiem, kurie norės filibusterį nutraukti.

Milwaukee suimta 14 asmenų, tarp jų 5 katalikų kunigai. Jie, laikydami save pacifistais, naujokų priėmimo įstaiigoje iš valytojos atėmė raktus, įsibrovė į spintas, išėmė apie 20,000 asmenų bylas ir jas sugadino.

J. Tautos rugsėjo 23 savo 23 sesijos pirmininku išrinko Guatemalos atstovą Emilio Arenales. Jis savo pirmoje kalboje ragino "grįžti prie Jungtinių Tautų chartos dvasios".

Valstybės sekr. Dean Rusk atvyks į New Yorką rugsėjo 29 ir čia išbus 10 dienų. Tarsis su Sovietų Gromyko, kuris vadovauja Sovietų delegacijai J. Tautos.

Sovietų meno akademijos pirmininkas N. V. Tomsky rugsėjo 24 pakartojo įspėjimą, kad tegali būti leistas tik "socialistinis realizmas".

Popiežius Paulius rugsėjo 25 pasmerkė jaunimo smurtą gatvėse ir mokyklose, gyrė jaunimo meilę tiesiai ir kovą prieš veidmainiavimą.

Kalifornijoje opinijos anketa rodė, kad už Nixoną pasisako 43 proc., už Humphrey 34, už Wallace 7.

Amerikos kariuomenė Vietname nuo sausio galo bus sumažinta iš 540,000 iki 450,000 — paskelbė kongresmas. Laird, biudžeto komisijos narys. Žinią Pentagonas paneigė.

Wallace kelia susirūpinimą — kam?

Ką iš tikrųjų parems balsas, atiduotas už Wallace?

Trečiasis kandidatas — George C. Wallace

Prezidento šiemetiniai rinkimai gali savaip hipnotizuoti ir lietuvius — kaip jie vis labiau hipnotizuoja kitus šios didžios valstybės piliečius.

Hipnotizatorius nelauktas — buvęs Alabamos gubernatorius George C. Wallace. Nelauktas abiejų partijų vadovybėm. Viena ir antra tikėjosi, kad Wallace pasiaus, pasiaus, tuo ir pasibaigs jo įtaka masėm; tikėjosi, kad rinkimų kovos eigoje Wallace įtaka mažės, ir beliks du kandidatai, kuriuos išrinko dvi tradicinės partijos.

Tikrovė tuo tarpu rodosi kitokia. Paskutinė (rugsėjo vidurio) Louis Harris anketa rodo Nixoną prasinešus žymiai pro Humphrey — 39:31 santykiu. Nixono pranašumą patvirtino ir N. Y. Times, Time, Newsweek anketos. Tačiau Harris anketa rodo, kad procentas už Wallace nemažta; priešingai — auga: iš 17 proc. rugpjūčio mėn. pakilo iki 21 dabar. Tuo pat metu Nixonas krito vienu procentu, Humphrey krito trim procentais.

Ką ir kuo būdu Wallace hipnotizuoja? — Paties Wallace pareiškimu U. S. News... korespondentui (rugsėjo 30 nr.), jo šalininkų masėje esą biznierių, bankininkų, ūkininkų, tarnautojų. Pažymėjo, kad kai kurios anketos rado, jog daugiausia šalininkų esą 21-29 amžiaus. Nors unijų vadovybė griežtai remia Humphrey, tačiau unijos narių gausu tarp Wallace šalininkų.

Wallace patraukia aiškiu tiesiu radikalu prieš viešojo gyvenimo reiškinius, kurie šiuo metu tokie nepopularūs masėje.

Kai Wallace žada atstatyti tvarką, sustabdyti nusikaltimus, riaušes, pastatyti teismą į jam prideramą vietą, jo žodžiai atrodo reiškia masės norus ir valią. Jis ir pats prisistato kaip tautos daugumos valios reiškęjas, kaltindamas abidvi partijas, kad jos atitrikusios nuo tautos. Louis Harris (N. Y. Post rugsėjo 24) aiškina, kad pritarimas Wallace reiškia protestą prieš abiejų partijų generalines linijas, balsuotojam primestas.

Patraukia Wallace savotiška dialektika diskusijose. Ją gali iliustruoti pavyzdys iš jo atsakymo U. S. News... korespondentui, kuris jam priminė: sako, jūs neturite jokios ūkinės politikos, jokios apsaugos politikos, jokios užsienio politikos. Wallace tą klausimą nukreipia mikliai į savo oponentus atsakydamas: "Aš nežinau, kokią užsienio politiką turi abidvi kitos partijos. Jom buvo patikėta užsienio politika per paskutinius 50 metų, ir mes per tą laiką turėjome keturis karus. Mes išleidom užsienio paramai 122 milijonus; mes susikūrėm biudžeto nesubalansavimo problemą; mes turim įstatymų ir tvarkos laužymą didesnę nei bet kada mūsų krašte. Taigi — kokią politiką jos turi?" Tik po šio

MASKVOJE kitaip negu New Yorke

Maskvoje rugsėjo 24 amerikietis V. Rovers ir anglas A. Papworth dalino lapelius rusų kalba prieš Čekoslovakijos užėmimą. Abudu tuojau buvo suimti, ir po kelių valandų įsakyta jiems dingt iš Sovietų. Jie, būdami "pacifistai", buvo nustebinti, kad New Yorke, Londone galėjo demonstruoti prieš Ameriką Vietname, prieš ginklavimosi lenktynes. Esą Čekoslovakijos okupacija apsunkinusi jų veiklą dabar ir Amerikoje bei Anglijoje.

Paryžiaus derybose po 23 posėdžių — jokios pažangos.

Pavergtos Europos Seimas rugsėjo 24 pradėjo savo 15-ąją sesiją Nuotr. V. Maželio

AMERIKOS ŽYDAI — REMS HUMPHREY AR NIXONĄ?

Kai Nixonas rungėsi su J. F. Kennedy, žydų 75 proc., pagal N.Y. Post informaciją, buvo už Kennedy. Žydų ir dabar didesnė dalis eina už Humphrey, bet jau nebe tokia proporcija. Eilė įtakingų žydų kaip Wallstreeto finansininkas ir biržos pirmininkas Levy eina už Nixoną, kad pasisakė už lėktuvus Izraeliui propagandos sumetimais, Brooklyno žydų spauda atšovė savo kolegai Times,

vyr. teismo pirmininkus dabar. Tikėjosi, kad bus sudarytas kaltinimas, jog Nixonas antisemitas. Tačiau esą žydams mažiau rūpi Abe Fortas likimas negu Izraelio likimas. Kai N.Y. Times vedamajame pakaltino Nixoną, kad pasisakė už lėktuvus Izraeliui propagandos sumetimais, Brooklyno žydų spauda atšovė savo kolegai Times,

kad Nixonas visai teisus. O vienas prekybininkas pasiuntęs N. Y. Times 25 dolerius su prašymu, kad juos perduotų... Nixonui.

New Yorko žydų mokytojų kova su negrais dar labiau atšaldė žydus nuo dabartinės vyriausybės narių ir nuo negrų, kuriuos norėtų laimėti labiau į savo pusę Humphrey.

Įsakė nestreikuoti — bet ar klausys?

New Yorko švietimo vadovas įsakė mokytojams streiką baigti ir mokytojam, pašalinėti iš Ocean Hill-Brownsville, taip pat grįžti į darbą. Mokytojų federacijos pirmininkas Shanker skeptiškai atsiliepė apie įsakymą, nežadėdamas streiko baigti. Jis reikalauja, kad negrų atstovai pareikštų norą tuos mokytojus priimti.

Meksikoje rugsėjo 24 kovos tarp studentų ir policijos laikomos baigtos, nors padėtis tebėra įtempta. Studentų reikalavimai politiniai: paleist politinius kalinius, atleist policijos viršininką, panaikinti policijos dalinius kovai su riaušėm. Kovoje žuvo 15. Studentai vartojo ir automatinius šautuvus.

smūgio partijom Wallace perina prie savo politikos: "Taip, mano užsienio politikoje yra numatyta sustabdyti paramą valstybėm, kurios nenori mum padėti Vietname ir kuriom mes esame padėję. Aš manyčiau, kad valstybės, kurios mum nepadaeda Vietname, turėtų pradėti mums grąžinti bent dalį tų pinigų, kuriuos gavo iš mūsų nuo pirmojo pasaulinio karo iki dabar..."

Tokios formos pareiškimai kerta smūgį varžovam ir apeliuoja į nesudėtingą, paprastą masės sprendimą, pagauna jos pritarimą.

Kam Wallace virsta varžovu?

Nixonas štabas esąs labiau susirūpinęs Wallace negu tikruoju savo varžovu Humphrey. Harris anketa klausė: katrą kandidatą balsuotojai pasirinktų, jeigu nebūtų Wallace tarp kandidatų? Atsakymai buvo — 50 proc. už Nixoną, 36 už Humphrey, neapsisprendusių 14.

Wallace iš kandidatų neiškrinta. Tokios net vilties negali būti. U. S. News... skaičiuoja, kad iš 70 mil. balsuotojų Wallace galės gauti 16 mil. Time žurnalas — bent mažiau kaip 13.5 mil. Vadinas, jis nebus išrinktas, bet jis atims žymią balsų dalį nuo varžovų. Nuo katro daugiau? Sen. Mansfieldas, kaip visada santūrus, mano, kad gali daugiau nukentėti Nixonas. Ir tai gali būti teisingas manymas. Nes pagal dabartines nuotakas Humphrey surinks mažiau balsų nei Nixonas. Ar surinks milijonu mažiau ar daugiau, nuo to jo likimas nepriklausys. Kas kita su Nixonu. Balsų jis gali gauti daugiausia. Bet Wallace gali nutraukti jam tiek balsų, kad jis negaus reikalingos daugumos, vaizdžiai sakant, gali negauti 50 procentų plus vieno balso. Nixonas buvo aliarmuotas, jog pietinėse valstybėse demokratiai paremia akciją, kad balsuotojai ten pasisakytų už Wallace, ne už Nixoną. Jiem būtų vilties daugiau, jei Nixonas negautų reikiamos daugumos ir prezidentą tektų rinkti jau Atstovų Rūmams. Koki bus Atstovų Rūmai, dar nežinia. Bet tokiu atveju jau rimtas klausimas pakibtų ties Nixonu — o gal išrinks jo konkurentą? Pagaliau jei Atstovų Rūmuose būtų ir išrinktas Nixonas, jau būtų visai kitas prestižas nei tautos rinkimuose išrinkto.

Kokia praktinė išvada iš tų duomenų, kuriuos pateikia anketos? Išvada tokia: — Tie, kurie balsuotų už Wallace, patenkins savo nuosirdžią reakciją prieš negeroves, kurias tikrai ar tariamai padarė dabartinių partijų vadovybės. Jie parems Wallace kaip kylančią reakciją prieš tas negeroves. — Tikras dalykas, kad Wallace nebus išrinktas. Taigi tie, kurie savo balsą atiduotų už Wallace, bus jį atidavę iš tikrųjų Humphrey naudai prieš Nixoną.

Zmonės, kuriuos išaugino nepriklausom Lietuva (2)

Dvejų metų eigoje penkis kartus teko būti suimtam

Dr. Adolfo Damušio 60 metų sukaktis

Adolfas Damušis gimė 1908 Mogilevo gubernijoje, Rusijoje. Dar vaikas pažino revoliucijos audrą. Kai su tėvais 1919 grįžo į Lietuvą, teko išgyventi besikuriančios Lietuvos demokratines pastangas. Panevėžio gimnaziją baigė 1928, kai jau Lietuvoje karinis perversmas pakeitė jauną demokratiją, iš nepatyrimo grėsusių virsti anarchija, kuri pakeliamą didelę išgyvenusiom valstybėm, bet gali būti mirtina jaunai, nepatyrusiai, nors idealizmo nestokojančiai. Kai Damušis atvyko į Kauno universitetą, buvo laikas, kada autoritetas režimas buvo įsitiprinęs — gal taip pat iš jaunumo pertempęs stygas — mėginęs piliečius uniforminti ir įžiūrėti grėsmes valstybei ten, kur jų visai nebuvo.

Lemiamos įtakos daugelio jaunimo dvasiai turėjo autoritetingas valdžios konfliktas su Katalikų Bažnyčia. Vienus iš jaunimo tas konfliktas skatino lenktis valdžios noram iki palūžimo, kitiem kėlė atkaklaus pasipriešinimo dvasią. A. Damušis buvo antrojo tipo. Tą jauno žmogaus konfliktą su re-

žimu ano meto Lietuvoje iliustruoja paties A. Damušio prisiminimai iš tų laikų, kai jis buvo moksleivių ateitininkų sąjungos pirmininkas (1930-31), paskui studentų korporacijos Grandies pirmininkas ir dar paskui studentų ateitininkų sąjungos pirmininkas.

„Kai 1930 rugsėjo mėn. švietimo ministerio K. Šakenio įsakymu buvo uždrausta moksleiviams ateitininkams veikti gimnazijoje, aš buvau moksleivių ateitininkų sąjungos centro valdybos pirmininkas. Centro valdyba tada veiklos nesustabdė, bet siuntinėjo paštu kuopom programą ir aplinkraščius, kurie lietuvių katalikų auklėjimo ir lavinimosi reikalus. Kadangi pinigų ir pašto išlaidoms niekad per daug neturėjome, siuntinėjome ir toliau atvirus laiškus spaudinių teisėmis. Keli toki laišukai iš pašto atsidūrė saugume. Kauno miesto komendantas pulk. P. Saladzius pasiskubino paskelbti bausmę, būdamas, tur būt, tikras, kad būsiu bematant suimtas. Bet buvau iš šalies į-

spėtas. Tai pasislėpiau, kad turėčiau laiko sutvarkyti studijų reikalus ir aplankyti visą eilę moksleivių kuopų.

„Po poros savaitių vieną naktį 1931 vasario, rodos, 27, ateitininkų namai, Laisvės alėja 3, buvo apsupti apie šimtinės policininkų ir saugumo tarnautojų. Tada centro valdybos sekretorių J. Zemaitytį ištrėmė į tėviškę. Ant Masonų, kuris buvo jaunesniųjų ateitininkų globėjas ir tą naktį spausdino

jiem aplinkraščių centro valdybos kambaryje, išvežė 6 mėnesiams į tėviškę, o mane 6 mėnesiams į koncentracijos stovyklą Varniuose.

„Nors ir labai slėpė, kitą dieną buvau iš saugumo daboklės išgabentas į Kauno geležinkelio stotį, bet ten jau buvo per porą šimtų ateitininkų studentų, kurių dalis mane nulydėjo net iki Šiaulių. Šiaulių stotis buvo pilna moksleivių ateitininkų su savo kapelionu. Ma-

ne lydėję policininkai dėl to labai nervinosi.

„Varniuose jau radau dr. P. Karvelį, Ateitininkų Federacijos generalinį sekretorių J. Štaupą ir studentų ateitininkų sąjungos pirmininką dr. J. Meškauską.

„Varnių koncentracijos stovykloje buvau nuo 1931 kovo 4 iki birželio 16 d. Po to buvau ištrėmtas į tėvų gyvenamą vietą Panevėžyje be teisės iš miesto ribų išvykti. Tikrai tų metų spalio 15 draudimas buvo nuimtas, ir tada atvykau į Kauną studijų tęsti.

„Kitą vasarą po gražiai praėjusio Mariampolės rajono pavasarininkų kongreselio kaip dienos pirmininkas buvau Mariampolės komendanto ištrėmtas vėl dviem mėnesiam į tėviškę. Šį kartą buvau laimingesniųjų tarpe, nes dėl to paties kongreselio prof. Pr. Dovydatis ir prof. J. Eretas buvo pasodinti į kalėjimą.

„Tų dviejų metų eigoje bent penkis kartus teko būti suimtam ir tardomam. Reikia prisipažinti, kad policininkai, su kuriais teko šusidurti, buvo mandagūs, reišė užuojautos ir apgailestavimo, pasteisindami, kad jie yra verčiami savus piliečius taisyti po kalėjimus ir lagerius“ (I Laisvę 1958 Nr. 16-17).

Šio laikotarpio jaunas, atkaklus pasipriešinimas savosios valdžios užgaidom dėjo charakterin pagrindus didesniai žūtubūtiniam pasipriešinimui prieš stovintį valdžios užmačius — pirmą bolševikų, paskiau naciu.

Dr. Adolfas Damušis

Užčiauptos lūpos dėl Čekoslovakijos

Užčiauptos lūpos — tai vienietai žodžiai, kuriais tėra įmanoma apibūdinti Lietuvos žmonių nuotaikas Čekoslovakijos krizės dienomis.

Nė vienas žymesnis lietuvis pareigūnas per tą laiką viešai neprisirišiojo tarti kokius nors savo nuomonei apie tą padėtį. Nė vienas laikraštis nuo savęs nieko nepridėjo prie oficialių komunikatų iš Maskvos ir po porą puslapių kasdien užėmusių straipsnių, perimtų iš Maskvos Pravdos. Vien tik S. Bistrickas, vienas iš Tiesos redaktorių, rugpjūčio 25 paskelbė savo pasirašytą „pastabas“, pavadintas „Vilkai ėriuko kailyje“, kurios tačiau išėjo ne kas kita, kaip tik jau anksčiau iš Pravdos persispausdintų Jurius Žukovo (Maskvos „Goebelso“) rekvizitų nuotrupos.

Apie invaziją iš laikraščių žmonės sužinojo rugsėjo 22, tai yra, visą parą vėliau, negu ta žinia jau buvo pasklidusi visam pasauliui. (Be abejo, daug kas jau galėjo būti ir anksčiau apie tai išgirdę iš užsienio radijo, nors ir trukdomo.)

Tiesa, „Lietuvos darbo žmonių“ nuomonė buvo pradėta skelbti iš greitomis sušauktų mitingų fabrikuose darbo pertraukų metu. Tik tose nuomonėse nebuvo nieko kita, kaip tik parašai po „blanco“ čekiais: „pritarimas“ Maskvos kompartijos vadovybei, nepaisant, ką ji kada bepadarytų... Porą nuotraukų iš tų susirinkimų, paskelbtų laikraščiuose aktyviausiai rodo, kad tuos „pritarimus“ į mitingus sušaukti darbininkai reišė kietai sučiauptomis lūpomis, sustingusiais veidais. Tos veidų išraiškos nuostabiai panašios į čekų veidų išraiškas, matomas nuotraukose iš Prahos bei kitų Čekijos miestų, kuriose parodyta, kaip čekai sutinka rusų tankus. Vilniaus „Lelijos“ fabrike nuotrafuota kalbėtoja („pritarimo“ siūlytoja) atrodo, lyg būtų prie gėdos stulpo viešoj aikštėj prižišta... Tos išraiškos, gal būt, teisingiausiai liudija lietuvių solidarumą su čekais šiomis dienomis. (Elta)

NEKOVOK PRIEŠ NEIŠVENGIAMYBĘ, PONE PALECKI

Taip kalbėjo kongresmanas E. J. Derwinski Limoje, Peru

Tarparlamentinės Sąjungos konferencija Limoje, Peru pasibaigė, ir JAV Kongreso delegacijos pirmininkas atst. Edward J. Derwinski (R.-III.) pateikė spaudai pranešimą, kuriame tarp ko kita patymėjo, kad

„Limos konferencijoj dalyvavo 64 valstybių parlamento delegatai. Sovietų delegacijos priešaky buvo deputatas Paleckis, lietuvis komunistas, kuris 1940 metais bendradarbiau su Sovietais užgniaujant Lietuvos nepriklausomybę ir kurs nuo to meto nešioja „Lietuvos Kvislingo“ vardą“.

Konferencija priėmė rezoliuciją, griežtai pasmerkiančią sovietinę Čekoslovakijos okupaciją. Be to, nepaisant sovietinių ir jų satelitinų deputatų priešinosi, buvo nutarta vėl priimti į sąjungą Pietų Vietnamo parlamentą (77 balsai už, 27 prieš, 11 susilaikė).

Atst. Derwinski pateikė spaudai ir savo pareiškimo turinį, kuriame buvo sakyta: „Kreipiuos tiesiog į savo „seną pažįstamą“ p. Paleckį, pabrėždamas jam ir kitiems sovietiniams delegatams, kad jų vyriausybės veiksmams nusipelnę pasaulio pasmerkimo.“

„Aš manau, kad sovietinė okupacija Čekoslovakijoj yra silpnėbės, o ne stiprybės požymis. Sovietų Sąjungos tautos yra atimtos visų pagrindinių laisvių. Žodžio, spaudos, politinės veiklos ir ypač religijos laisvės šiandien yra nežinomi dalykai Sovietų Sąjungoj. Prisiiminkim, kad žydai, katalikai, protestantai, stačiatikiai ir musulmonai Sovietų Sąjungoj visi yra ateizmui įstatymiškai įsipareigojusios valdžios religinio persekiojimo aukos.“

„Sovietų Sąjungos valdžia sąmoningai slopina Baltijos tautų, ukrainiečių, armėnų ir visų kitų nerusiškų tautų Sovietų Sąjungoj teisėtą nacionalizmą. Taigi, bet koks laisvas pasi-

reikimas, panašus į tą, koks buvo beišsivystęs Čekoslovakijoj, galėtų sukelti didelį sąjūdį prieš komunistų diktatūrą Sovietų Sąjungoj.“

„Žinoma, p. Palecki, jūs nebesuprantat politinių diskusijų, kadangi tai patirtis, kurios jūs Rusijoj neturite. SSSR yra skurdžiausias kraštas, nes neturi laisvų institucijų. Jūs turėtumėt pasitikėti savo piliečiais. Žmonės yra gimę laisvi, ir kai iš jų atimama laisvė, tai juose nuslopinama, kas žmoguje geriausia.“

„Iš pažiūros p. Paleckis vaizduoja „gero tėvelio“ paveikslą. Bet savo veiksmuose jo valdžia pasirodo esanti didesnis despotas už patį blogiausią iš carų.“

„Sovietų delegatai turėjo pastebėti orumą ir dvasinį pakilimą laisvų parlamentarų elgesyje šiose konferencijose. Mano „senasis pažįstamas“ p. Paleckis turėtų daug daugiau malonumo dalyvaudamas šiose diskusijose, jei būtų laisvų rinkimų proceso vaisius. Jei sovietinė delegacija būtų teisėtai išrinkta ir tikrai atstovautų savo žmonių pageidavimams, tai suprastų laisvo pasaulio parlamentarų objektyvią laikyseną, ją gerbtų ir joje bendradarbiautų.“

„Aišku kad Sovietų Sąjungos valdžia yra savo pačios propagandos auka. Pavyzdžiui, ji nuolat gąsdina vokiečių militarizmo atgimimu ir lyg patyčioms, naudojami rytinės Vokietijos karinėmis pajėgomis Čekoslovakijai okupuoti.“

„Istorija liudija, kad despotinės valdžios negali nuslopinti teisėto žmonių nacionalizmo ar jų pagrindinio geidimo naudotis laisve valdomiems pačių išsirinktoms valdžioms. Sovietinei imperijai lemta subyrėti. Tik kai visoms tautoms anapus geležinės uždangos bus suteikta tikra laisvė ir nepriklausomybė,

komunistinė stovykla bus atidavusi patvarią duoklę pasaulio taikai ir pažangai.“

„Nekovok prieš neišvengiamybę, p. Palecki. Grižk Maskvą ir pasakyk savo bendrininkams, kad laisvė, kurią jūsų valdžia kesinasi nuslopinti Čekoslovakijoj, nugalės jus, ir kad laisvų institucijų kūrimas Rytų Europoj yra neišvengiamas bei perilgai užvilktas reikalas.“

(mukelta į 3 psl.)

Juozas Audėnas, visuomenininkas, Vilko vicepirmininkas, Lietuvos Laisvės komiteto narys, rugsėjo 25 atšventė 70 metų sukaktį.

GREEN CORNER RESTAURANT — Frances C. Saldukas savininkas. Jauki vieta maloniai praleisti laiką. Į čia vietos lietuvių sueina pasikalbėti, pasivaikinti. Pravažiuojantieji ar atvykusieji į Waterbury, sustoje čia sutiks saviškį įvairiausi vietiniai ir importuoti gėrimai. 34 Green Street, Waterbury, Conn., Telef. (203) 754-9995.

PARDUODAMA VAISTŲ LABORATORIJA ir ofisas. Plačiai žinomi vaistai bei mostis nuo reumatizmo. Labai pelninga įmonė. Rašyti: P. Deken, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104.

GREITOJI PAGALBA. Nenusimink, gausi pagalba. Igal laukti vaistai nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo jau gaunami. Tai Deksnio mostis, dabar vadinama „Ree-Leef Rub“. Dežutės: 4 uncijų 3 dol., 8 uncijų 5 dol. Persiuntimui pridėdama 50c. Kreiptis: Royal Products, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104, arba į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidojimas. Kopylčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.

RIMOS IR JUOZO BRUZŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New Yorke, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopylčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopylčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopylčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

THEODORE WOLINNIN, INC. — E. Joseph Zebrowski, laidotuvių direktorius. Moderni kopylčia. 123 E. 7th Street, New York, N.Y. GR 5-1437.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopylčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

FRANK J. VOGEL laidotuvių direktorius — McCue Funeral Home. Kopylčios galimos, kur tik reikalingos. 395 Autumn Ave., Brooklyn, N.Y. 11208; tel. 277-5604.

SIMONSON Funeral Home — Kilnus patarnavimas nuo 1887 metų. Kuo galėdami patarnaujame minėjimuose. Skambinti 847-0300, Wm. H. Simonson, direktorius. Laidotuvių įstaigos: 119-04 Hillside Avenue Richmond Hill, N.Y.; 97-01 101st Avenue Ozone Park, N.Y.

KARLONAS FUNERAL HOME — 280 CHESTNUT STREET, NEW BRITAIN, CONN. Tel. BA 9-1181.

BUYAS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MArket 2-5472. Paruosiamos garbingos laidojimas. Modernios kopylčios, oras vėdinamas.

N. F. WALKER, Inc. Laidotuvių direktoriai. Daug vietos automobiliams statyti. 87-34 80th Street Woodhaven, N.Y. 11421, (2112) MI 2-4343 ir 2039 Merrick Ave. Merrick, N.Y. 11566 (516) FR 8-0303.

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, stabybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864.

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

LITAS INVESTING CO., INC. — Paskolos geromis sąlygomis. Aukštos palūkanos už indėlius. 86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418, (2112) 441-6799; 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629, (312) 476-2242

JUOZO ANDRŪŠIO Real Estate, Insurance. Aprauidimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

JUOZO MISIONO GERIMŲ KRAUTUVĖ — Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno. 103-55 Lefferts Blvd. Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. VI 3-3544.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruosiant pakietus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

RICHMOND HILL DORAN'S FLORIST, Inc. 126-15 Liberty Avenue Richmond Hill, N.Y. 11419, Tel. 641-9441 - MI 1-7702. Krautuvė atidara kasdien nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak.; sekmadieniais nuo 9 iki 5 val. p.p. Gėlės pasiūnčiamos į visus miestus. Paruošiama vestuvėms, laidojimo ir kitom progom buketai ir pristatoma į nurodytą vietą arba namus. Savininkai — John Doran ir Alice Zupko, kuri kalba lietuviškai ir maloniai patarnauja.

C. A. VOKET — LIETUVIS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. NE 9-6620.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ — Mes siūlome nepalyginamą patarnavimą. Firma Union Tours egzistuoja nuo 1931 m. Per tuos praėjusius 36 metus nei vienas siuntinys nebuvo grąžintas ir nei vienas nežuvo. Mūsų ilgų metų patyrimas leidžia mums ir mūsų kvalifikuotam štabui išpildyti visas pareigas, susietas su siuntinių priėmimu, supakavimu, ir tu siuntinių išsiuntimu. Išmėginkite mūsų patarnavimą ir būsite patenkinti. Mes turime didelį pasirinkimą įvairių siuntiniam dalykų — geriausių siuntinimų ir tai pigiausiomis kainomis; pas mus gausite visko, ką tik jūs norėsite siųsti draugams ir giminiams. Reikalaukite mūsų nemokamų katalogų — **UNION TOURS** 1 East 36th St. New York, N.Y. 10016. Aplankykite mūsų skyrius: Chicago, Ill. 2219 W. Chicago Ave. 60622; Los Angeles, Calif. — 344 North La Brea Ave. 90036.

Tel. (212) 441-3110 / 896-7743

BESTWAY TRAVEL AGENCY

Kelionės plačiame pasaulyje
WILLIAM R. BEST
84-14A Jamaica Avenue
Woodhaven, N. Y. 11421

DEXTER PARK PHARMACY

Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Laisvės Statula, prie kurios PLB seimo atstovai padėjo vainiką

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.
Prenumeratos kaina \$7.00 — Subscription per year \$7.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai sugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už stebėjimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Ir jie mini 50 metų sukaktį

Spalio 2, Angelų Sargų dieną, nepriklausomoje Lietuvoje buvo švenčiama policijos šventė. Siemet šios institucijos išlikę nariai mini organizacijos 50 metų sukaktį.

Lietuvos nepriklausomybę atkuriant, policija 1918 buvo sukurta beveik iš nieko. O policijos reikėjo ne mažiau, kaip ir karių savanorių fronte. Buvo skubus reikalas organizuoti Lietuvos gyventojų apsaugą. Bet iš ko?

Daugumas žvalių, jaunų ir narsių vyrų buvo išėję savanoriais tėvynės ginti. Antroji atranka teko vidaus saugumui. Kūrėsi apskričių bei miestų komitetai — savivaldybės ir organizavo miliciją. Ji pradžioje buvo be uniformos ir be vienuolikos ginklų. Uniformai užteko balto raiščio ant kairės rankos. Ginklai buvo susirasti pačių milicininkų. Tik vėliau ginklai buvo suvienodinti, kai miliciją savo žinion perėmė valstybė.

Pradžioje milicija buvo įvairi ir žmonėmis: vieni tarnavę rusų armijoje, kiti — vokiečių žandarmerijoje arba jokio karinio apmokymo neišėję miestelėnai ir apskresni kaimų vyrai. 1920 pavasarį milicija jau buvo išsiplėtusi visame krašte. Savo žinion ją perėmė Vidaus Reikalų Ministerija.

Milicijai buvo daugiau darbo su visokiais praėjūnais, negu su vietos žmonėmis. Pav., 1921 į Lietuvą atvyko apie 28,000 žmonių, išvyko 26,000. Buvo užsilikusių plėšikaujančių rusų ir vokiečių karių.

1924 pradžioje milicija pavadinta policija. Policijos santvarka ir veiklą tvarkė įstatymai, statutai, instrukcijos. Nepriklausomybės kovom pasibaigus, dalis buvusių karių stojo policijos tarnybon. Vėliau visą laiką policija gerėjo. Policijos darbui suvienodinti pastoviai veikė policijos mokyklos.

Ilgainiui policija išsišakojo net į kelias specialias tarnybas: viešoji arba tvarkos policija, geležinkelių, pasienio, kriminalinė, saugumo, vandens kelių, policijos rezervas, doros brigada ir t.t. Vienokį ar kitokį specialų mokslą išėjo apie 3,500 policijos tarnautojų. Buvo ir universitetą baigusiu. Policija turėjo gana aukštą lygį, iliustruotą, dvisavaitinį "Policijos" žurnalą.

Lietuvos policija buvo tvarkoma karinės drausmės pagrindais. Tarnybiniai reikalavimai buvo dideli ir griežti. Nepriklausomybės laikotarpyje kovoje su nusikalteilais žuvo daugiau kaip 120 įvairių tarnybos laipsnių pareigūnų.

Bolševikams 1940 Lietuvą okupavus, lietuviškoji policija buvo panaikinta. Bolševikinės okupacijos metu mūsų policininkai nenuleido rankų, bet slaptai kovojo su NKVD.

Laikinoji Lietuvos vyriausybė 1941 liepos mėn. pašaukė buvusius valstybės tarnautojus grįžti į senąsias pareigas. Grįžo ir išlikę policijos pareigūnai. Laikinąją Lietuvos vyriausybę likvidavę, vokiečiai policijai neleido išsiskirstyti ir ją pavėdė Vidaus reikalų tarėjo žiniai, o šis turėjo klausyti vokiečių policijos vado. Tačiau lietuvis policininkas pasiliko ištikimas savo tautai, pavojingai veikdamas tarp okupanto įstatymų ir savo sąžinės. Gestapo įtartas ir persekiojamas ne vienas lietuvis policininkas paaugojo savo laisvę ar net ir gyvybę. Pati Lietuvos policija likviduota 1944.

Praeitį prisimindami, Chicagoj susibūrę Lietuvos buvę policininkai 1955 suorganizavo kultūrinį vienetą ir įsikorporavo vardu Krivulė. Jos tikslas — Lietuvos vadavimo idėjos populiarinimas ir pagalba į vargą patikusiem.

PETRAS DOMINAS IŠPLAUKĖ
I DIDŽIUOSIUS VANDENIS

Petras Dominas — inteligentiškiausias Europos plėšikas

J. L.

(9) — Tik kelnų per galvą užimauti negalima, o visa kita lengviau ar sunkiau pasiekama, — sako ji gudriai šypsodamosi.

— Mano šeimos gydytojas dr. Finikelis turi padorų ginklą, kurį laiko naktniniame staliuke. Gaila pistoleto, ar ne? Gal jau baigia rūdyti nenaudojamas...

Dominas net pašoka iš džiaugsmo. Ką tu pasakysi, ar ne šaunuolė tas "Pagalbinis kreiseris"? Su tokia nebaugu būtu ir arklių eiti vogti, kaip sako vokiečiai.

— Bet kada ir kaip? — jau visiškai atvirai klausia Dominas.

Advokatė pažada telefonu jam paskambinti, kai tik patirs, kada gydytojas ilgesnį laiką nebus namuose.

Ilgai laukti neteko. Netrukus advokatė pranešė, jog daktaras išvažiavo pasigabenti žmonos. Kelionė užtruks porą die-

nų. Namas paliktas visiškai tuščias. Jo adresas: Gelsenkirchen-Horst, Fischerstrasse 148. Tikslesnės informacijos negalima nė įsivaizduoti.

Dominas stveria kišeninę lemputę, atsuktuką, laužtuvą, dvi poras pirštinių ir pakilusia nuotaika skuba pas Helmutą Balkį. Vos tik jį išvydęs, šaukia:

— Netrukus šaudysim!

Helmutas karingumu niekada nepasižymėjo. Ginklai jam nepatinka. Jis gerai atsimeina dažnai kalbose kartojamą posakį, jog kas kardu kariauja, nuo kardo ir žūva. Bet kai Dominas kviečia, negi atsisakysi.

Ir geniali atmintis pasimeta

Greitai pasiekia Essensą. Žmonės, paklausti, kur yra Fischerstrasse, tik pečius trauko. Nė vienas tokios gatvės šiame mieste nežino. Geriausia būtų, aišku, pasiklausti policijoje, bet kas ten eis. Abu žygininkai bijosi "žalvurnių" labiau kaip ugnies. Išvarto telefono būde-

1. Lietuviškoji kultūra, kūrėjas ir visuomenė

"Kultūrą kuria asmenybės, kurios savo prigimtimi pašauktos kūrybai, bet kūrėjų kūriniai nėra tik kūrėjų džiaugsmo objektas — jie yra visuomenės, tautos ir žmonijos turtas... Kūrėjai kuria ir savo tautai, kad ji, bent sąlygomis leidžiant, galėtų jų kūriniais pasinaudoti, jais savo dvasią praturtinti... Kiek to tikslo pasiekiami, priklauso nuo abiejų sudedamųjų dalių: nuo kūrėjų noro reikštis savo visuomenėje ir nuo visuomenės dėmesio savo kūrėjams" (Pr. Gr.— "Susimąstymas kultūros kongrese", "Draugas", 1967 lapkričio 25).

Siomis gilaus įžvalgumo mintimis noriu ir aš pradėti sąvoką "susimąstymas mūsų kultūros ir švietimo rūpesčiais, pačioje pradžioje konstatuodamas, kad šalia kūrėjų sudedamųjų kūrybos elementu yra ir visuomenė. Kūrėjai turi savų tikslų. Gal tai yra tik asmeniniai pasitenkinimai kūrybos procesu bei kūriniu. Gal tai yra idealų sritis — tautiniu, religiniu, humanistiniu, estetišku ir kitokiu. Kūrėjai savo tikslu sąmoningai ar nesąmoningai siekia, jiems tarnauja. Bet savu tikslu turi ir visuomenė. Kartais tai būna tik egoistinis noras pasigėrėti kūriniais perteikiamu grožiu, bet neretai iš visuomenės samo-

A. Rinkūno, Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininko, paskaita PLB III seime New Yorke

ningai ar nesąmoningai išplaukia ir konkretesnių uždavinių saviesiems kūrėjams. Nevisad kūrėjų ir visuomenės tikslai sutampa. Teigiamu atveju kūrėjai pasidaro didžiausiais visuomenės vadais — autoritetais, pranašais, mesijais, koku buvo Maironis tautinio atgimimo aušroje. Neigiamu atveju tarp kūrėjo ir visuomenės atsiranda vis didėjantis plyšys, kol pagaliau kūrėjas nueina sau, kaltindamas, kad visuomenė jo nesuaprato, o visuomenė atsisuka nuo kūrėjo, pasiteisindama, kad kūrėjas pats iš jos pasitraukė. Jei tokio santykių surizgimo pasitaiko kiekvienoje visuomenėje, tai tas dar daugiau gali atsitikti mums, gyvenantiems dviejų tautų ir dviejų kultūrų sankryžoje.

Po šių minčių artėjame į du mums svarbius, gretimus klausimus: koks šiuo metu yra ar galėtų būti lietuviškosios kultūros tikslas, ir kokius kūrinius mes iš tikrųjų laikome lietuviškais kūriniais? Aiškesnis atsakymas į tuodu klausimu duotu paires mūsų tauto vadinamajam kultūrinio gyvenimo politikai, kurios ieškojome ir neradome per tris kultūros kongresus, kurios menuskė eile metų veikianti PLB kultūros taryba.

Dr. J. Girnius savo trečiojo kultūros kongreso atidarojimoje paskaitoje, minėdamas mūsų kultūrinio gyvenimo sėkmes, sakė: "Pagrindinė sėkmė yra savo tautinės gyvybės kūrybinis reikšimas ir tuo pačiu mūsų iš tėvynės pasitraukimo ir prasmimimas" ("Atviromis akimis", "Draugo" šeštadienio priedas, 1967 gruodžio 2). Gaila, kad po paskaitos kultūros kongrese nebuvo diskusijų, tad nebuvo progos paprašyti prelegentą paaiškinti, ką jis laikė "tautinės gyvybės kūrybinio reikškimu?" Ar, pavyzdžiui, lietuvių kūrinys grynai amerikietiška tema yra mūsų tautinės gyvybės pasireiškimas? Atrodo, kad pagal dr. J. Girnių, būtų taip, nes jis toliau sakė: "Daugiau kūrybinės minties, bet nebūtinai lituanistinių veikalų." ("Draugas", 1967 gruodžio 27) Dar toliau einama kultūros kongreso prezidiumo paskelbtose išvadinėse mintyse, kur sakoma: "Visos mūsų pastangos ateityje atpalaiduoti nos nuo ideologinių, politinių, asmeninių aistrų, nuotaikų ir sprendimų, pripažįstant kūrybinę laisvę ir teisę jai išsakyti."

Taigi, išeinama į labai plačius laukus. Visi pritariamai atsisakymui nuo aistrų, bet nuo kokių ideologinių bei politinių nuotaikų čia siūloma atsisakyti? Ir kas norima toje vietoje pastatyti? Ar nebus čia tik atidaromos durys į beideologinį tarptautinį liberalizmą, juo pakeičiant lietuvių tautos išlikimo idealą ir nepriklausomos Lietuvos atstatymo politiką? Gal taip, gal ne. Kiekvienu atveju šios išvadinės mintys, kongrese ne tik nebalsuotos bet ir nediskutuotos, palieka daug neaiškumą.

Bet yra ir kita medalio pusė. Štai turiu po ranką Anatolijaus Kairio, literato, dramaturgo, J. A. V. Liet. Bendruomenės Kultūros Fondo pirmininko, dar nespausdintą paskaitą, skaitytą 1968 m. birželio mėnesį įvyksiamame varpininkų suvažiavime Pottawatamie vietovėje, Michigano valstijoje. Paskaitos tema — "Kas daro kūryba lietuvišką?" Cituoju kelias ištraukas:

"Tiki "Gražinos" pastatymo, mūsų opera nebuvo lietuviška,

bet yra ir kita medalio pusė. Štai turiu po ranką Anatolijaus Kairio, literato, dramaturgo, J. A. V. Liet. Bendruomenės Kultūros Fondo pirmininko, dar nespausdintą paskaitą, skaitytą 1968 m. birželio mėnesį įvyksiamame varpininkų suvažiavime Pottawatamie vietovėje, Michigano valstijoje. Paskaitos tema — "Kas daro kūryba lietuvišką?" Cituoju kelias ištraukas:

"Tiki "Gražinos" pastatymo, mūsų opera nebuvo lietuviška,

bet yra ir kita medalio pusė. Štai turiu po ranką Anatolijaus Kairio, literato, dramaturgo, J. A. V. Liet. Bendruomenės Kultūros Fondo pirmininko, dar nespausdintą paskaitą, skaitytą 1968 m. birželio mėnesį įvyksiamame varpininkų suvažiavime Pottawatamie vietovėje, Michigano valstijoje. Paskaitos tema — "Kas daro kūryba lietuvišką?" Cituoju kelias ištraukas:

— Negalima tik kelnų užimauti per galvą, — kartoja jis advokatės jam prieš keletą dienų tartą posakį ir ryžtingai imasi darbo. Pirmiausia pagamina paraką. Šito meno jis išmoko Butzbacho sunkiųjų darbų kalėjime. Aišku, tik teoriskai. Tikro parako gaminti niekas ten neleidžia, nes tuoj visas namas išlėktų į orą. Bet Dominas tvirtai įsikėlė į galvą receptą ir jį dabar atsiminė. Tuo buvo atstatytas ir jo autoritetas, Balkių akyse susvyravęs dėl pamiršto dr. Finikelio adreso.

Revolverį išbandyti Dominas su Helmutu išvyksta į užmiestį. Veikia puikiai, tiktai šaukiant išpučia varinė tūtelė ir jos be žnyplių neįmanoma ištraukti iš šovinio lizdo. Bet tai pusė bėdos. Ir neišimant tūtelę galima šauti šešis kartus. Normaliomis aplinkybėmis tiek ir turėtų pakakti, nors rimto susišaudymo atveju mažai.

(Bus daugiau)

nors lietuviškai dainavo... Pagrindinis lietuviškos operos uždavinys ir būtų sudarymas sąlygų mūsų kompozitoriams rašyti lietuviškas operas, kurti lietuviškos tematikos muzikinius veikalus...

Daugumas mūsų dailininkų net nesistengia būti lietuviški. Jie nesistengia kuo nors pabrėžti savo išskirtinę vietą išeišvijos mene. Priešingai, stebint jų kūrybą atrodo, kad jie ginasi lietuviškos sąmoningai iškelia kosmopolitizmą, lyg nelietuviai būtų...

Mūsų poezija išvirsta į beidėjinę klajoklių poeziją, pamėgdžiojimo, išblėsimo klaių veidrodį. Ji veržiasi į abstraktizmą, į lietuvių sielai svetimą simboliką, be aiškaus objekto, be aiškaus turinio... Laikas išgraužė iš jos prisirišimą prie tėvynės, o be jos sunku išjausti ir

pavertųjų ilgę bei kančias... Tai kosmopolitizmas arba šoninės durys, pro kurias skverbiasi vidun tarptautinis komunizmas...

Nelietuviško turinio kūriniai neturėtų būti premijuojami, nežūrint, kad gerai parašyti. Tai nėra lietuviška kūryba, nors rašyta lietuvių kalba. Tokios kūrybos nederėtų vertinti lietuviškos palaikymo mastu."

Taigi, turime dvi medalio puses. Vienoje pusėje yra ideologinė ar beideologinė kūrėjo laisvė, kitoje pusėje — kūrėjo tarnavimas savajai tautai. Vienybės vardan, gal reiktų bandyti abi nuomones suderinti, jas modifikuojant. Atsižvelgiant į išimtine ir tragišką būklę, kurioje mūsų tauta šiuo metu yra atsėdūrusi, kompromiso baze visidėlto norėčiau laikyti Anatolijaus Kairio lietuviškosios kūrybos sampratą. Galbūt savouš vertinimuose galėtume priimti kad ir šitokias pirmumo (nukelta į 4 psl.)

NEPATAISYTA, NES NEUŽPLANUOTA

Rugsėjo 7 dieną Vilniaus Tiesa, kaip ir kasdien dabar, daugiau kaip pusę pirmojo puslapio užleido Tasso pranešimams apie padėtį Cekoslovakijoje, bet vedamajame straipsnyje kalbėjo apie visiškai vietinius reikalus — apie Lietuvos mažųjų miestų išvaizdą. Ir — netiesiogiai, puse lūpų — iškelia aikštėn veikiančios "socialistinės" sistemos didįjį ydą, pasigenda žmonių privačios iniciatyvos. Esą:

"Dar kiekviename rajono centre, net ir tuose, kur centrinės dalys jau aptvarkytos, yra nemaža apleistų lūšnų, apgruvusių tvorų... Įeikite į tokia lūšna, ir jūs pamatysite, kad jų gyventojai turi darbo, neblogo uždirba, vaikai mokosi, namuose gana švaru, yra radijas, dažnai ir televizorius. Bet namo išorė — netvarkinga, apleista... Būtent, prieš tokių namų sukrypsios tvoros apžėlusios piktžolėmis, purvas rudėnį, dulksė vasarą..."

"Kas važinėjo po Švediją, Daniją, tas žino, jog kartais ten puošniuose miestuose staiga galima pamatyti senų rastų troba, dengtą šiaudais. Aplinkui graži veja, akį verianti gyvatvorė, ir niekam neklūva nei šiaudinis stogas, nei mediniai sienojai..."

"Tikrai keista, kad vis dar teteburime tokių gyventojų, kuriems miestas turi prie namo sukasti sklypą, pasodinti gėlių ir... atvažiuoti su mašina jų laistyti. O pats gyventojas, eidamas iš ryto į darbą, tingi žengti porą žingsnių į šalį ir mina tiesiai per gėlyną."

"Neseniai redakcijai pasiskundė vienas iš mūsų svečių. Jis prieš dešimt metų buvo Utenoje. Jam patikęs miestas, bet labai nepatikęs viešbutis, kuriame nebuvo elementarinių patogumų. Dabar jis vėl aplankė Uteną. Miestas per tą laiką išaugo nepaprastai. Bet viešbutis, kaip buvo netikęs, taip ir pasiliko, per dešimt metų nie-

kas jame nepasikeitė... Būtu nesąžininga kaltinti uteniškius, kad jie neturi naujo viešbučio. Jie tikrai tokio viešbučio norėtų, ir jeigu jiems neužplanavo, jie nekalti. Bet... nejaugi, laukiant naujo viešbučio statybos eilę metų, uždrausta sutvarkyti senąjį?"

Čia Tiesa mano, kad "Vietinė iniciatyva, paremta pačių gyventojų, gali tikrai daug padaryti, tvarkant rajonų centrus, rajoninius miestus ir gyvenvietes".

Tiesos "vietinė iniciatyva", žinoma, turėtų būti vietinės administracijos iniciatyva. Bet užsiminime apie "pačių gyventojų paremtą vietinę iniciatyvą, jau glūdi tuo tarpu garsiai neištarta mintis: jei patys gyventojai galėtų imtis iniciatyvos ir veikti nei vietinės, nei sovietinės valdžios neklūdomi, tai beamatant atsirastų ir geras viešbutis Utenoje, ir daug kitų gerų dalykų. Tą liudija reiškiniai kitose ūkinio gyvenimo srityse, kur "privatininkai" įstengė atsisipirti prieš biurokratinis ir "socialistinius" valdžios įsikišimus. Pavyzdžiui, dviratį ar kokią kitą reikmenį pasitaisyti "socialistinėje" dirbtuvėje dažnai esti nepasiekama svajonė (nėra laiko, nėra dalių...), o pas "privatininką", jeigu tik tokį susirasi ir slapčiomis prisiprašysi, darbas beamatant atliekamas. Pati Tiesa dažnai stebisi, kaip jie tą padaro... (Elta)

J. Paleckis...

(atkelta iš 2 psl.)

Paleckis po to rašė Laisvės redaktoriui:

"Mūsų konferencija vyksta labai įtemptoje atmosferoje. Tai galima suprasti, atsižvelgiant į paskutinius įvykius... nuo vakar vakaro nesveikuoju, susirgau gripu, tad pasilikau viešbutyje..." (Elta)

Antanas Rinkūnas, Kanados LB pirmininkas

Petras Dominas

Vasarą prisiminus. Vėliavų pakėlimas jaunučių ateitinių stovykloje Dainavoje. Nuotr. Juozapavičiaus

Laisvinimo kova ir politinės perspektyvos

(Tąsa iš pereinamo numerio)

Ankstesnės imigrantų kartos palikuonys,

kurie išlaikė lietuvišką dvasią, šandien irgi žymia dalimi yra pasiekę pasigėrėtinų socialinės padėties atsiekimų. Žodžiu, dauguma besisielojančių Lietuvos likimu mūsų tautiečių stovi palyginti aukštoje savo gyvenamųjų kraštų intelektualinėje pakopoje. Atsižvelgiant į tai,

ir mūsų pastangos pagreitinti Lietuvos nepriklausomybės atstatymą turi būti atitinkamo lygio tiek formos tiek ir turinio atžvilgiu.

Palaidam blaškymuisi ir pusiau mėgėjiškom priemonėm neturėtų mūsų veikloje būti vietos. Mūsų tautinė savigarda ir kultūringos tautos tradicijos versta verčia mus laisvinimo kovos lygį ir apimtį pakelti į galimai aukštesnę pakopą. Lietuvis įrodė pasauliui, kad jis nėra blogesnis, o daug kur geresnis, kultūringesnis, darbštesnis ir kūrybingesnis už daugelį kitų. Štai keletas konkrečių pavyzdžių kaip mūsų kovos lygį pakelti į aukštesnę plotnę.

Laukia akademikų dėmesio

Lietuvos okupaciją liečianti dokumentacija ir mokslinė literatūra, sprendžianti Lietuvos politines, istorines, geografines bei kitas problemas, dar laukia lietuvių akademikų dėmesio. Jie turi to darbo imtis nedelsdami, nes niekas kitas to nepadarys. Lietuvos klausimą efektingai kelti ir kultūvuoti galėsime tik tada, kai turėsime savo tautiečių, prasiveržusių į gyvenamųjų kraštų vadovaujamą politinę poziciją.

Mūsų kultūros ir švietimo rūpesčiai

(atkelta iš 3 psl.)

kategorijas: pirmoje eilėje lietuvių kūrinių lietuviškoms temoms, toliau eitų lietuvių kūrinių betkuriomis temomis ir pagaliau nelietuvių kūrinių lietuviškoms temoms.

Sitai galvojant, gali kilti klausimas: o kur gi yra lietuviškojo turinio kriterijus, pagal kurias kategorijas nustatinėsime lietuvių sukurtą kūrinių lietuviškumą? Šiuo atveju reiktų kalbėti atskirai apie kiekvieną kūrybos sektorių. Literatūroje turinio lietuviškumas yra akivaizdus. Muzikoje lietuviškojo turinio šaltiniai yra pakankamai gausiai užrašyta mūsų liaudies kūryba. Turime gausius ir gerus mūsų vyresniųjų kompozitorių kūrinius, sukurtus liaudies motyvais. Turime jaunosios kartos kompozitoriaus D. Lapinsko pastangas giliau įžvelgti į liaudies muzikos harmoniją, turime muziko A. Mikulskio nuolatines pastangas

Vliko pirm. dr. K. Valiūno kalba, pasakyta PLB seime rugpiučio 30 Statler-Hilton viešbuty New Yorke (3)

Kvalifikuotų tam darbui lietuvių yra jau pakankamai. Tūkstančiai lietuvių aukštųjų mokyklų studentų bendrauja su šiuo metu pasinešusia į politinį užsangažavimą svetimąja studentija. Kiekvienas lietuvis studentas turėtų jausti šventą pareigą jai atskleisti Lietuvos problemą ir įtraukti ją į aktyvų protestą prieš Lietuvos okupaciją, rusinimą, religijos persekiojimą ir kitus sovietinius nusikaltimus prieš žmogaus teises. Turime lietuvių, pasiekusių aukštųjų pozicijų versluose, meno pasaulyje, moksle ir kitose šakose.

Kiekvienas jų savo būdu turėtų rasti progų ir būdų Lietuvos problemai aktualinti ir Lietuvai draugų bei užtarėjų surasti.

Sia prasme kiekvienas lietuvis gali tapti savo aplinkoje nepažinomu Lietuvos ambasadoriumi, tačiau ypatingai čia pareiktina pareiga tų, kuriems pasisekė prasiveržti į reikšmingesnes pozicijas. Be abejo, turime gražių pavyzdžių ir dabar, tačiau jų turėtų būti žymiai daugiau.

Informacijos centras

Siems ir kitiems panašaus pobūdžio darbams nereikia kurti naujų organizacijų, tačiau profesiniais pagrindais suorganizuotas ir veikiantis informacijos centras mums yra būtinai reikalingas. Planuota ta kryptimi nemažai, tačiau iki šiol nieko konkretaus nepadaryta. Vi-

sam gi Lietuvos laisvinimo darbui koordinuoti, vadovauti ir pavergtos tautos interesus tarptautinėje plotmėje atstovauti turime Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą, kuris šioje bendroje kovoje glaudžiai ir sklandžiai bendradarbiauja su mūsų Diplomatine Taryba, PLB, Lietuvos Laisvės Komitetu, ALTu ir kitomis lietuviškomis organizacijomis. Man malonu pastebėti, kad mūsų santykiai su veiksniais yra labai geri ir kad mes pilnai sutariame visais mums svarbiais klausimais.

Vliko veikla stiprinama

VLIKo praeitis, tradicijos, ryšiai su mūsų reikalui palankiomis vyriausybėmis, ir gili šaknis dar Lietuvoje turįs jo organizacinis pobūdis daro jį tos rūšies veiksmu, kurio veikla turėtų būti stiprinama, plečiama ir kiekvieno lietuviui remiama. Organizacinė VLIKo ir PLB sąveika pastaruoju metu įgijo abipusiškai prasmingas ir lietuvių tautos interesams naudingas formas. Jas tik reikia tobulinti ir tvirtinti.

Finansiniai pagrindai

Politinis darbas negali būti vykdomas be pakankamo finansinio pagrindo. Ikišiolinis tam tikslui lėšų telkimo kelias nebuvęs pakankamas ir nuoseklus. Jungtinio Finansų Komiteto darba visi turime remti pinigais ir talka. Ekonominis lietuvių pajėgumas jau yra pasiekęs tokio laipsnio, kad mes galėtume išlaikyti visai savarankišką ir darbingą centrinę Lietuvos laisvinimo įstaigą ir kartu paremti organizuotą ir individualias su laisvės kova surištas pastangas.

Mes turime rasti paveikų ir pastovų kelią lietuvių finansiniams įnašams sėkmingai sukelti.

Ir čia nereikėtų galvoti apie naujas institucijas, o pakaktų esamųjų. Tik turime darbų metodus tobulinti ir jų pastangas koordinuoti.

★

Baigiant šias pastabas, kuriomis siekiu išryškinti tik esminius laisvinimo aspektus ir atkreipti dėmesį į aktualiausias problemas, noriu jas susumuoti:

1. Naujos tarptautinės sąlygos verčia mus jas atidžiai pažinti ir pagal esamą politinę realybę savo pastangas planuoti ir vykdyti.

2. Didžiudomiesi pavergtųjų lietuvių patriotizmu ir ištverme, bendravimu su Lietuva neturime pakenkti jiems ar padėti bolševikams okupaciją įteinti.

3. Esame intelektualiai ir materialiai pajėgūs laisvės kovos lygį pakelti iki profesinio laipsnio ir tuo būdu pasiekti optimalinių rezultatų.

4. Gilias tradicijas turintį mūsų politinės kovos centrą — Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą — turime visi be rezervų remti ir stiprinti įjungdami jo sudėtinį pajėgiausius žmones ir sistemingai bei pakankamai remdami jo vykdomus darbus finansinškai.

5. Tik per vietinę politinę struktūrą pasiekę įtakingų valdžios postų galėsime platesniu mastu padėti Lietuvos reikalui.

6. Lietuvių moterys turi dar paveikiau įsijungti į lietuvišką veiklą bei tarptautines moterų organizacijas.

7. Broliai ir sesės Lietuvoje remiame ne tik medžiagiškai, bet ir morališkai — parodydami, kad atliekame savo pareigą Tėvynei, o svarbiausia nuveikdami tai, ko jie šiandien negali.

★

Pastarieji Čekoslovakijos įvykiai dar kartą įrodė, kad Ry-

tų Europa yra palikta Sovietų Rusijos įtakos sferoje ir dėl jos likimo Vakarai neis su Sovietais į karinį konfliktą. Tačiau nežūrint to, laisvės bei nacionalizmo idėjų veikimas ir komunizmo santvarkos bankrotas šią situaciją laikui bėgant pakeis ir visa Rytų Europa, o kartu ir Lietuva, išeis vėl į laisvę ir nepriklausomą gyvenimą.

Mums laukti to laiko nieko neveikiant būtų nusikaltimas ne tikai prieš brolius ir seses tėvynėje, bet ir prieš laisvės idealą ginančią žmoniją.

Esame pavergtos tautos dalis, ir jokia sofistika negali mūsų atpalaiduoti nuo prigimtines pareigos siekti tautinės laisvės ir valstybinės nepriklausomybės.

Lietuviui nėra nauja kovoti ir mirti už savo kraštą. Mes šiandien dirbame už krašto laisvę ir nepriklausomybę turėdami užsienyje tokias jėgas, kurių lietuvių tauta niekad savo istorijoje neturėjo.

Šiais sukautiniais Lietuvos Laisvės Kovos metais turime nusikratyti sukasdienėjimo ir gal net oportunizmo dulkes ir imtis planingo, gerai išmąstyto ir su nepavergstančiu ryžtu vykdomo Lietuvos laisvinimo darbo.

KAD JOS DAR GRAŽIAU ATRODYTŲ

Mūsų šauniosios tautinių šokių šventės atgarsiai nubangavo amerikiečių ir lietuvių spaudos puslapiams, o neišdildomi jos išpuodžiai dar ilgai virpės šventės šokėjus ir žiurovus.

Visgi, kaip kitose didesnėse ar mažesnėse mūsų šventėse, taip ir šioje akylesnė ir jautresnė akis bus pastebėjusi netikslumų kai kurių šokėjų aprangoje. Tiesa, šiais laikais vis rečiau ir rečiau pasitaiko lietuvių su "maištiniais" austais drabužiais — pav. sijonas žemaitiškas, priejuostė zanavykiška, o karinė — dzukų. Tačiau pačios jaunosios šokėjos ir choristės dar dažnai aprėdomos tokiais drabužėliais, kad sunku net išsifruoti, kuriai Lietuvos kaimyninei tautai tie drabužėliai artimiausi — jau net nebandom atspėti pačios Lietuvos srities.

Visa tai galima gana lengvai atitaisyti. Neuztenka vien geros mamų valios, siuvant dukrelėm drabužėlius. Reikia ir tikslių, smulkių žinių apie lietuviškus tautinius drabužius. O tiesa, kad tokių žinių ligi šiol beveik ir nebuvo iš kur semtis.

Taigi — pačiu laiku, jei jau ne šiek tiek pavėluotai — sulaukėme knygelės, kuri patars lietuviškas kaip įsitaisyti kuo autentiškesnius tautinius drabužius.

Pavadinta jina — "Tautiniai rūbai ir juostų raštai". Išleista L.S.S. JAV Atlanto Rajono skaučių rūpesčių ir sutelktomis lėšomis. Leidiniu siekiama atžymėti Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 50 metų ir L.S.S. JAV Atlanto Rajono skaučių 15 metų sukaktis. Leidėjos knygelė skiria lietuviškas ir jų mamytėm, kad, susipažinusios su lietuviškų tautinių drabužių įvairių sričių ypatybėmis, savo tautiniame apsiirgime ir toliau puoselėtų autentiškumą.

Pagrindinę knygelės dalį sudaro dail. A. Tamošaičio išsamus, smulkiai informuojantis istoriniais duomenimis pagrįstas straipsnis apie tautinius drabužius. Pieštų ir fotografuotų iliustracijų pagalba išryškinti visų Lietuvos sričių taut. drabužių būdingi bruožai. Pateikiami raštų ir sukirpimo aprašymai, derintinos spalvos. Visi terminai paaiškinti gale pridėtame žodynyje.

Iš dail. Tamošaičio straipsnio sužinome, kad lietuviškos moterys nešiojusios ne vien gintarinius, bet taip pat ir koralinus, bei stiklinius — mėlynus, baltus karolius. Aukštaitės ypač mėgusios meta-

ATSIŪSTA PAMINETI

Ignas Skrupskelis — LIETUVIAI XVIII AMŽIAUS LITERATŪROJE. 172 psl. Išleido Lietuvos Katalikų Mokslo Akademija Romoje. Tai disertacija, už kurią Vienos universitetas 1932 jos autoriui suteikė filosofijos daktaro laipsnį. Autorius 1940 buvo bolševikų suimtas, ištremtas į Vorkutą, kur ir žuvo 1942, dešimčiai metų praejus po savo disertacijos. Po 25 metų nuo žuvimo, paminklo vietoje, vėlonies šeima parūpino lietuvišką disertacijos vertimą ir lėšas jam išleisti. Knyga didelio formato. Tiražas — 1200 egzempliorių.

II Vatikano susirinkimo dokumentai. 2 dalis. Dekretai ir pareiškimai. Vertė prel. Vytautas Balčiūnas ir Anicetas Tamošaitis, S. J. Kalbą tikrino Vladas Kulbokas. Ilustravo Telesforas Valius. 306 psl. Išleido Krikščionis Gyvenime. Kaina 3.50 dol.

Laimutis Švalkus — DIENŲ SŪKURIUS. Antras eilėraščių rinkinys. 62 psl. Išleido Saltinis, Nottingham, Anglijoje. Kaina 1 dol. Autorius nepretenzingas, neišsigarsinęs, bet aiškiai talentingas. Eiluoja klasiškai ir nesiblaško. Atrodo, kad modernizmo vėjai jo neliečia

arba jis tiem vėjams nepasiduoda. Lyrikas ir humoristas. Stipresnis humoristikoje. Leidinys apima naujuosius ir nuo 1945 metų periodikoje išsklaidytus eilėraščius. Jų dalis skirta vaikams. Leidėjai sakosi esą patyrę (su tuo galima sutikti), kad autoriaus eilėraščiai yra dažnai deklamuojami scenoje.

Pranas Imsrys — TEVIŠKĖ LE AS REGIUM. Eilėraščių jauniesiems skaitytojams. Ilustravo Aida Vektarytė. 40 psl. Kaina 1 dol. Vyresniesiems skaitytojams autorius pažįstamas jau kelios dešimtys metų. Taip rašė jis tada, taip rašo ir dabar: vidutiniesiems. Ta pati ir tematika. Anų laikų ir ano krašto vaikams jis buvo artimas. Sunku tikėti, kad būtų artimas šių laikų ir šio krašto vaikams, nors, taip tikint, galima ir suklysti.

J. Narūnė — GINTARELĖ (BERNSTEINCHEN). Legenda. Ilustravo Vlada Stancikaitė. Į vokiečių kalbą išvertė Birutė Girdvainytė. 24 psl. Išleido T. Alfonsas Bernatonis Vokietijoje. Tiražas 1000 egzempliorių. Kaina 1 dol. Tai vaikų literatūroje pasižymėjusios autorės anksčiau lietuvių kalba išleista legenda, vėliau išversta į vokiečių kalbą (vertėja — Vasario 16 gimnazijos mokinė). Gintarelė yra išleista ir ispanų (Ambarita) ir anglų (Amberella) kalbom. Puošnus leidinys. Gražios spalvotos iliustracijos.

H. Tautvaiša — THE CEMETERY OF NATIONS IN THE SIBERIAN TUNDRA. 112 psl. Išleido Lietuvos Socialdemokratų Sąjunga Amerikoje. Kaina 1.75 dol. Ši knyga gerokai anksčiau buvo išleista lietuvių kalba. Autorė (H. Tautvaišienė) penkiolika metų išbuvo sovietų tremtyje. Jos baisūs pergyvenimai atskleisti šioje knygoje. Girtini leidėjai už išleidimą šios knygos anglų kalba.

LITHUANIAN CATHOLIC WOMEN. 32 psl. Lietuvių katalikų moterų organizacijų pasaulinė sąjunga, minėdama Lietuvos valstybės atkūrimo 50 metų sukaktį, išleido šį informacinį leidinį tikslu supažindinti kitų kraštų moterų organizacijas ir šiaip kitataučius su lietuvių katalikų moterų veikla ir jų krašto istorija. Leidinys patrauklus. Ilustruotas keliomis nuotraukomis iš laisvosios Lietuvos. Kitataučiam siuntinėjamas nemokamai; lietuviams, jei gali, prašomi mažutės aukos. Norintieji jį gauti gali kreiptis šiuo adresu: Lithuanian Catholic Women, 84-16 110 th St., Richmond Hill, N. Y. 11418.

LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS UZSIENIŲ DELEGATŪROS VEIKLOS GAIRĖS. 24 psl. Išleista Londono, Didž. Britanijoje. Veiklos gairės priimtos 1967 rugsėjo 16-17 JAV įvykusiame LSDP užsienių delegatūros suvažiavime.

FRANCISCAN CHAPEL KENNEBUNKPORT, MAINE. Spalvotomis nuotraukomis papuoštas informacinis leidinys apie naująją pranciškonų vienuolyno koplyčią Kennebunkporte. Išleido pranciškonų vienuolynas Kennebunkporte.

Vilnietė moteris

Žemaitė moteris

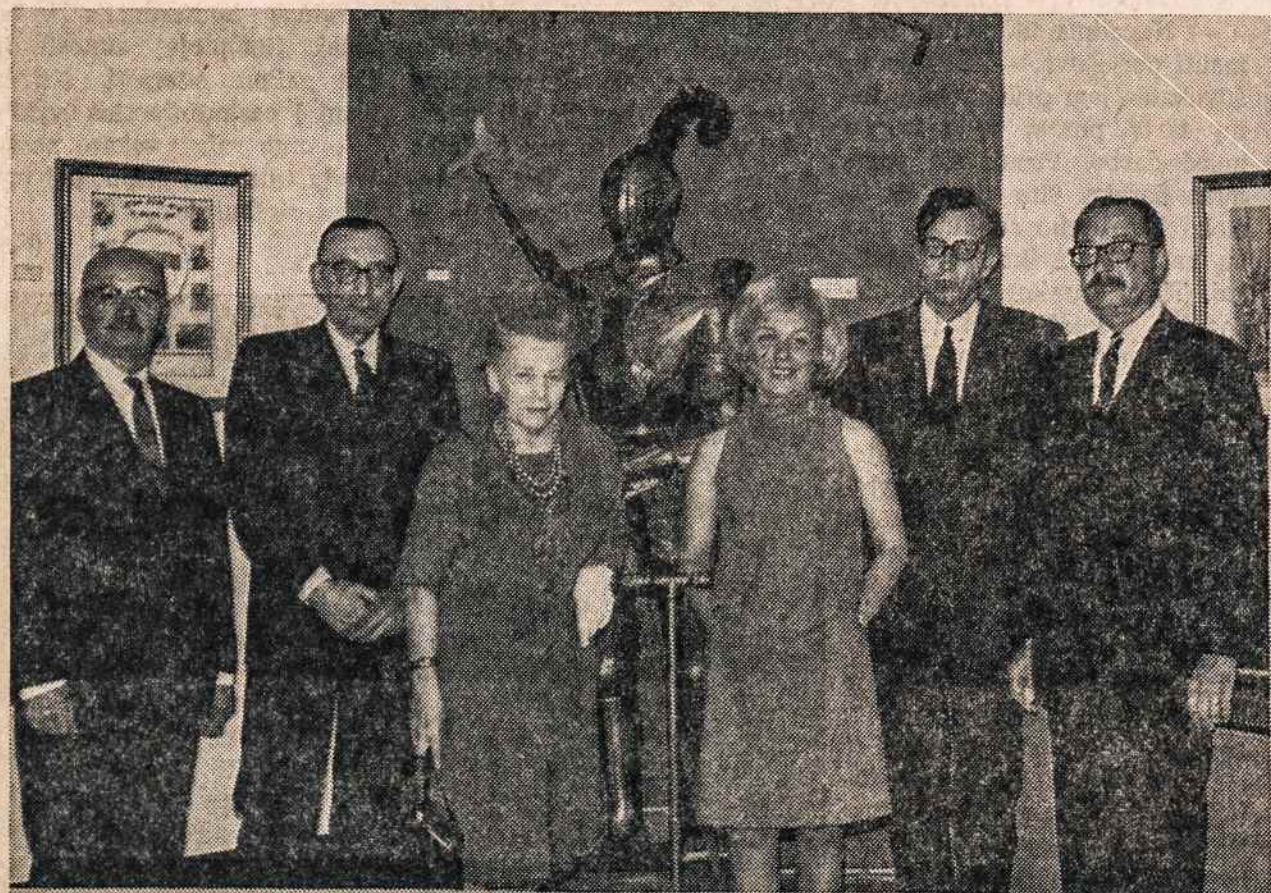
pamatyti visame spalvų grožyje zanavykę, klaidėdėtę, žemaitę. Gal būtų reikėję trumpai paaiškinti, kaip kaišytini būdu išsiuvinėti marškinių rankoves, priejuostes. Norėtusi keletos detalizuotų rankovių ir priejuostėlių raštų. O kaip su vyriškais taut. drabužiais? Kokie raštai, sukirpimai, kurios spalvos?

Šią knygelę turėtų įsigyti kiekviena šeima, o ypač tos, kuriose auga jaunos lietuviškos. Susipažinusios su liet. tautinių drabužių ypatumais, jos galės išsiuvinėti visai autentiškus kostiumus. Artėjant naujiems mokslo metams, būtų prasminga ir per lituanistines mokyklas paskleisti šią knygelę.

Leidėjom dėkojame už šį puikų darbą ir linkime ateityje paruošti anglišką laidą.

("Tautiniai rūbai ir juostų raštai", išleido L.S.S. JAV Atlanto Rajono tautinio lavinimo skyrius. Spaudė "Darbininko" spaustuvė. Kaina 2.50 dol.)

G. Ivaskienė

Balzeko kultūros muziejuje Chicagoje. Iš k. į d. dr. P. Daužvardis — Lietuvos gen. konsulas, min. St. Lozoraitis, V. Lozoraitienė, Mrs. Stanley Balzekas, St. Lozoraitis Jr., ir Stanley Balzekas Jr.

Zanavykė mergaitė

Aukštaitė mergaitė ir moteris. Visos kilios iš knygos "Tautiniai rūbai ir juostų raštai".

Liet. Fondo nariai paskelbiami su maršu

PLB seimo metu, rugpjūčio 31, tame pačiame Statler-Hilton viešbutyje, buvo sukvietas Lietuvos Fondo darbuotojų pasitarimas. Dalyvavo pagrindiniai LF vadovybės asmenys: dr. A. Razma — pirmininkas, dr. G. Balukas — tarybos pirmininkas ir A. Rėklaitis — vykdomasis vicepirmininkas ir reikalų vedėjas.

Atstovų buvo iš Bostono, Waterburio, Hartfordo, Stamfordo, New Yorko (daugiausia), Newarko, Philadelphijos, Baltimorės, Clevelando ir kitų vietovių.

Pranešimus padarė vadovybė. Pačiam pokalbiui vadovavo pirm. dr. A. Razma. Pirmą buvo pasiinformuota apie padėtį, išklausti pranešimai. Daugiausia kalbėta apie būdus ir priemones, kaip surinkti pinigus.

Artėja prie pusės milijono
Iš visų pusių telkdamas, Lietuvos Fondas kas mėnesį didina savo kapitalą. Š. m. rugpjūčio 15 d. pagrindinio kapitalo jau buvo 458,396.98 dol. O kai buvo daromas pranešimas seimo metu, tai iki pusės milijono betruko tik 38,000 dol. Šiais metais tikimasi pasiekti pusės milijono.

Kiek duota lietuviškiems reikalams

Fondo tikslas ir buvo remti lietuviškus reikalus. Remti ne iš pagrindinio kapitalo, bet iš procentų. Dabar pagrindinis kapitalas yra investuotas visokiais būdais. Dalis padėta į banką, dalis paleista į akcijas ir t. t. Visos investacijos daromos labai atsargiai. Yra tos rūšies patarėjas, specialistas. Pagal jo nurodymus ir investuojamas Lietuvos Fondo turtas.

Gautas pelnas jau skiriamas lietuviškiems reikalams. Iki šiol įvairiems lietuviškiems reikalams

— PLB III seimas, vykęs N. Y. rugpjūčio 29 — rugsėjo 2, tarp kitų nutarimų 1969 metus paskelbė lietuviškos šeimos ir lietuviško švietimo metais.

Lietuvių Fondas artėja prie pusės milijono. Jau trys vietovės išpildė savo kvotas. Planai, kaip sutelkti pinigus. Doktorai šį vakarą kviečia visus pietų.

Lietuvių Fondas paskyrė 40,000 dol.

Didėjant pagrindiniam kapitalui, kartu didėja ir parama lietuviškai kultūrai. Šiais metais numatyta paskirti 25,000. Tai yra didelė suma. Iš jos daug tenka lituanistiniam švietimui — vadovėliams, mokslo priemonėms.

Trys vietovės išpildė kvotą
Sudarius Lietuvos Fondo vaizus planus, kiekvienai vietai buvo paskirta tam tikra kvota. Kartais toji kvota buvo per didelė, o kartais — per maža. Bet kvota skatino ir įpareigojo rinkti aukas. Kur žmonės buvo veiklesni, ten greičiau buvo renkamos aukos.

Iki šiol trys vietovės išpildė savo kvotą. Jos yra: Lemont, Ill., Maspeth, N.Y., ir Philadelphia, Pa.

Kitos kolonijos įpusėjo ar jau artėja prie pabaigos. Bet yra vietovių, kur vos vos pradėta rinkti.

Kaip jie surinko

Tuoju kyla klausimas, kaip tos trys kolonijos išpildė savo kvotą. Pasitarime dalyvavęs prof. J. Puzinas paaiškino: jis palaikė gyvus kontaktus su visais aukotojais, visada ir visur priminė. Tas nuolatinis priminimas davė gražius rezultatus — kvota surinkta. Bet jie darbo nebaigė, jie ir toliau rinko aukas.

Kaip sutelkti daugiau lėšų
Pastebėta, kad žmonės gyvai reaguoja į spaudos žinias. Kai skelbiami aukotojai, ir kiti geriau aukoja.

Kur tik buvo glaudesni ryšiai su žmonėmis, ten surinkta kur kas greičiau nei kitur, kur tų ryšių nebuvo. Visi buvo skatinami — savose apylinkėse nepraleisti jokios progos: nuolat

priminti Lietuvos Fondą ir nuolat jam paprašyti aukos.

Prisimnė ir tai, kad iš žmonių galima imti po 10 dol. Nebūtina visus 100 iš karto. Su 10 dol. žmogus lengviau atsiveikina. Taip pamažu jis sudės ir visą šimtą.

Vaizus komiteto nariai ir vadai tegu ieško įvairių palikimų. Jau buvo keli žmonės, kurie testamentu užrašė daugiau ar mažiau Lietuvos Fondui. Jei būtų paraginta, paprašyta, išaiškinta Lietuvos Fondo prasmė, tikrai tokių palikimų atsirastų daugiau.

Waterburyje Fondo reklamai panaudota dar vienas efektas: per radiją grojamas tas pats maršas. Visi žino: tai Lietuvos Fondo žinios. Ir maršui palydinti, paskelbiami nauji Lietuvos Fondo nariai.

Chicagoje panaudota dar kita priemonė pinigams sutelkti. Lietuviai doktorai Jaunimo Centre surengė vakarienę. Jie sumokėjo visas sąskaitas. Atsilankę gi turėjo aukoti Lietuvos Fondui. Taip surinkta graži suma. Ši priemonė panaudotina ir kitur, ypač ten, kur yra turtingesni žmonių.

Ko prašoma iš vaizus komitetų

Visi nori pagreitinti aukų rinkimą. Tad Lietuvos Fondo vadovybė kreipiasi į visus komitetus, pavienius Fondo darbuotojus ir prašo pagyventi savo veiklą. Laikas patogus — ateina ruduo.

Didesnėse kolonijose reikia atpalaiduoti nuo kitų darbų tuos žmones, kurie dirba Lietuvos Fondui. Tegū jie turi laiko ir tegū aplanko žmones, rinkdami aukas.

Į darbą reikia įtraukti vis daugiau naujų žmonių. Atėję parodys daugiau entuziazmo ir

tuoj suras savo draugų, kurie mečiau paaukos Lietuvos Fondui.

Fondo darbuotojai kviečiami surengti vieną kitą didesnę po būvį bei parengimą ir pakviesti visus lietuvius. 10kio parengimo metu reikia kaip tik reklamuoti Lietuvos Fondo idėją ir kuo daugiausia surinkti Fondo narių.

Dr. G. Baluko žodis

Kitos dienos vakare, kai buvo surengtas priėmimas didžiojo koncerto darbuotojams ir svečiams, teko atskirai pasikalbėti su Lietuvos Fondo tarybos pirmininku dr. G. Baluku.

Visus Fondo reikalus dideliu kruopštumu tvarko A. Rėklaitis, vykdomasis vicepirmininkas, reikalų vedėjas. Jis pats buvęs karininkas, kavalerijos pulkininkas. Tai tvarka, drausmė ir sistema lydi visą jo darbą. Kiekvienu momentu jis žino, kas dedasi Fonde. Tai tikrai pareigingas Fondo žmogus, neišsenkamos energijos turty tvarkytojas.

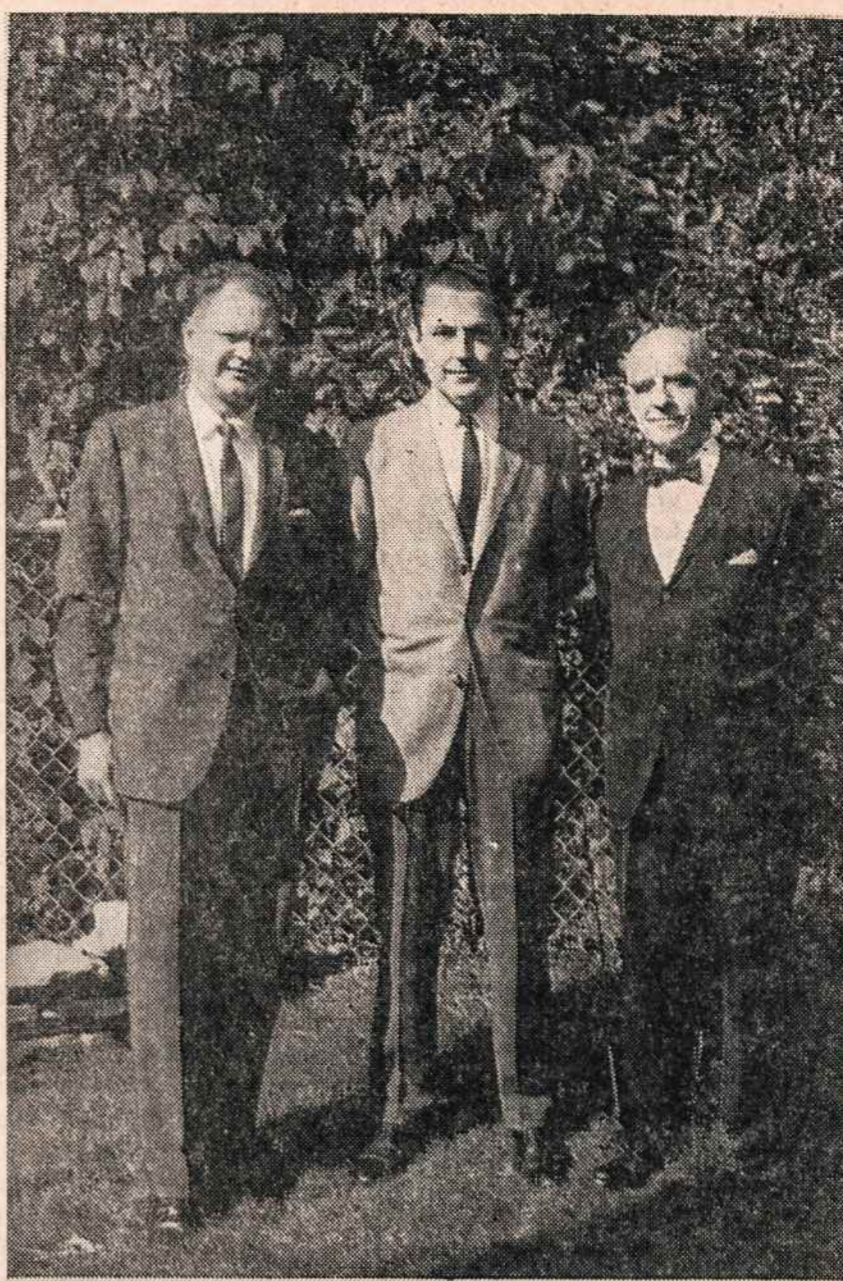
Dr. A. Razma, kuris išjudino Fondą, visur kalba entuziastingai. Jam atrodo tikrovė labai lengvai įveikiama, visur jis mato draugystę, gerus ir meilūs žmones.

Dr. G. Balukas yra lyg rami upė. Nerodo didelio entuziazmo, bet visada ramiai, blaiviai žiūri į tikrovę. Turi tai tikrovę ir šilumos ir meilės ir nori ją suorganizuoti į Fondą. Pamažu suorganizuoti.

Jis įvertino spaudos didelį vaidmenį, kai reklamuojami Fondo reikalai, kai skleidžiamos Fondo idėjos. Jis prašo, kad ir toliau spauda visom išgalėm Fondą remtų. Fondas gi rems lietuvių, o lietuvių savo keliu jau palaikys lietuviškus laikraščius.

Šiais metais nori surinkti iki pusės milijono, ir tada vėl pasidrasins kuo greičiau siekti tikslo — pilno milijono.

Fondo sėkmė priklauso tik nuo asmeninių komitetų kontaktų su rėmėjais. Kur tie kontaktai buvo gyvi, ten aukų rinkimas nesudarė sunkumų.

Iš k. į d. dr. Gediminas Balkus — Lietuvos Fondo Tarybos pirmininkas, dr. Antanas Razma — Valdybos pirmininkas, Antanas Rėklaitis — Valdybos vicepirmininkas ir reikalų vedėjas. Nuotr. V. Noreikos

Paklaustas dėl investicijų, dr. G. Balukas tik nusišypsojo ir trumpai pridėjo: viskas investuota saugiai ir konservatyviai. Galima su rizika investuoti, galima staiga uždirbti, bet — kas bus, jei bus su rizika prakišta. Kai tvarkomi bendruomenės pinigai, geriau pasikliauti saugiu ir konservatyviu principu, kuris garantuoja pastovias pajamas.

Lietuvių Fondan sudėti pinigai yra tikrai saugios ir geros rankose, gerai tvarkomi ir prižiūrimi. Į Fondo narius kviečiami įsijungti visi. Kai bus milijonas Fonde, tai lietuviškim kultūros reikalams kas metai atiteks didelės sumos. (p.j.)

INFORMACIJOS SEMINARAS

WATERBURY, CONN.

Spalio 19, šeštadienį, nuo 1 val. p.p. iki 7 val. vak. LB Conn. apygarda ruošia Informacijos Seminarą. Seminaras įvyks Waterbury, Conn., 48 Green St., Lietuvos Klube, arti Sv. Juozapo bažnyčios. Dalyvauti kviečiami suinteresuotieji iš viso Atlanto pakraščio: moksleiviai, studentai, jaunoji karta, vyresnieji ir senimas.

Seminare bus pateikiama ir diskutuojama Lietuvos laisvės klausimo viešumon kėlimo įvairūs būdai, priemonės, metodai, strategija. Seminare bus paliesyta spaudos, radijo, TV, susirinkimų, parodų, organizacijų, bibliotekų, rinkiminės kampanijos, parodų, kalbėtojų ir mokyklų panaudojimas. Bus aptartas ir mūsų informacijos dabartinis stovis ir perspektyvos. Seminaras vyks pranešimų, diskusijų ir darbo formate. Jį pravesti ir patyrimu bei mintimis pasidalinti kviečiami šios srities veikėjai iš Pensilvanijos, New Jersey, New Yorko ir Connecticut.

Viena iš trijų sesijų numatoma atlikti anglų kalba — čia gimusiems lietuviams ir lietuviškai nekalbantiems mišrių šeimų nariams. Papildomos žinios apie programą bus paskelbtos vėliau.

LB apylinkės ir kitos organizacijos skatinamos pasiūsti po keletą atstovų. Kviečiami ir paskirti asmenys.

Dalyviai galės pasibuvoti tą patį vakarą vykstančiame Moterų Klubu baliuje.

Waterburis yra naujų (Rf. 8

ir I — 84) kelių kryžkelėje. Pasiekiamas traukiniu ir autobusu.

Informacijai teirautis: Roma Keniausytė, 77 Pierpont St., Waterbury, Conn. 06708, tel. (203) 756-5333.

Organizavimą vykdo Conn. LB apygardos politinis ir jaunimo komitetas.

V. Bražėnas

Metam praslinkus...

Rugpjūčio 4 Sv. Juozapo lietuvių parapijos bažnyčioje paminėta vienerių metų mirties sukaktis tauraus lietuviu, drausmingo kario ir idealisto skautininko Alekso Matonio. Mišrių metu solo giedojo ramovėnas Kazys Seliokas. Tuoju po mišrių lietuvių tautinėse kapinėse pašventintas paminklas. Nors buvo karšta, žmonių prisirinko labai daug. Sventinimo apeigas atliko parapijos klebonas kunigas Gradeckas. Oficialiąją dalį, pradėtą Lietuvos himnu, vedė jėzuitas A. Saulaitis. Kalbėjo skaut. Molis. Raštu gautus žodžius skaitė L. Garsienė.

Velionis apdovanotas Geležinio Vilko ordinu, kuris įteiktas žmogui skautininkei Lidijai Matonienei. Sūnus Vytautas ir dukra Marytė apdovanoti jubiliejinės stovyklos ženklų, gaire ir skautišku ženkliuku. Minėjimas kapinėse baigtas skautiška giesme "Ateina naktis".

Seima visus pakvietė pietų į piliečių klubą. Prie vaišių stulų pasakytos kelios trumpos kalbos. Skautų brolijos vardu

IŠ VISUR

— Dalia Kuprionytė, prieš metus nusikėlusį į Los Angeles, Calif., ten dirba tyrimų laboratorijoje, audinių kultūros skyriuje. Ji yra baigusi bakteriologijos mokslus Louisianos politechnikos institute. Visi jos skyriuje dirbantieji yra baigę chemijos ar biologijos mokslus. Dabar Dalia gavo paaukštinimą tarnyboje ir paskirta to skyriaus prižiūrėtoja. Ji yra prof. Jono ir Marijos Kuprionių dukterė.

— Inž. Vaclovas Senuta, Brockton, Mass., dalyvavo tapybos parodoje New Yorke. Parodą rengė Washington School of Art. V. Senuta New Yorke taip pat dalyvavo National Sculpture Society surengtoje skulptūros parodoje. Už dalyvavimą parodoje gavo bronzinį Skulptūros Sąjungos medali. Vaclovas Senuta jau nuo seniai daug dirba medžio skulptūroje, bet Meno mokyklą baigė tik 1967 su garbės pažymėjimu.

— J. Rochestery, N.Y., vykstančią pirmąją pasaulinę konferenciją, skirtą elektrofotografijos klausimams, iš Vilniaus buvo atsiųsti penki fizikos mokslininkai: universiteto pušlaidininkų fizikos katedros vedėjas docentas J. Viščiakas, ir elektrofotografijos mokslinio tyrimo instituto bendradarbiai — R. Baltarušaitis, J. Sideravičius, E. Čepka, N. Galvydis. (E.)

— Chicago Tribune, rugpjūčio 25, sekmadienį, paskelbė išstą Vilko rugpjūčio 21 dienos telegramos tekstą, kuria Vlikas kreipėsi į didžiųjų kraštų spaudą, skatinamas reikalauti, kad Sovietų Sąjungos kariuomenė būtų atitruktą ne tik iš Čekoslovakijos, bet ir iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Vengrijos bei Lenkijos, ir kad Vakarų valstybės nutrauktų diplomatinius bei ekonominius santykius su Sovietų Sąjunga, ligi bus nepasitraukusi iš jos okupuotų Europos kraštų. (E.)

— Chicago American rugpjūčio 21 paskelbė pasikalbėjimą su Lietuvos generaliniu konsulu dr. P. Daužvardžiu dėl įvykių Čekoslovakijoje. Dr. Daužvardis pareiškė, kad tai yra 1940 metų Sovietų agresijos Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje pakartojimas, atliktas tuo pačiu būdu, kurį Sovietai visada vartoja savo imperialistiškiems interesams tenkinti. (E.)

buvo surengęs ekskursiją į pajūrį — Rocky Neck. Dalyvavo 30 žmonių. Tai labai maloniai ir draugiškai praleista diena.

Rugsėjo 15 L.A.P. klubo patalpose buvo šio ratelio mėnesinis susirinkimas. Jame apsvairstyta daug reikalų. Susirinkime nutarta surengti po būvį lapkričio 3, sekmadienį, L.A.P. klubo patalpose, 227 Lawrence St., Hartford, Conn. Pradžia 1 val. popiet.

Dabar N. R. pirmininkė yra Konstancija Milerenė (Constance Miller), sekretorė — Ona Jusienė, išdinininkas — Antanas Ambrosas.

Linkėtina Našlių Rateliui ir toliau plėsti savo veiklą.

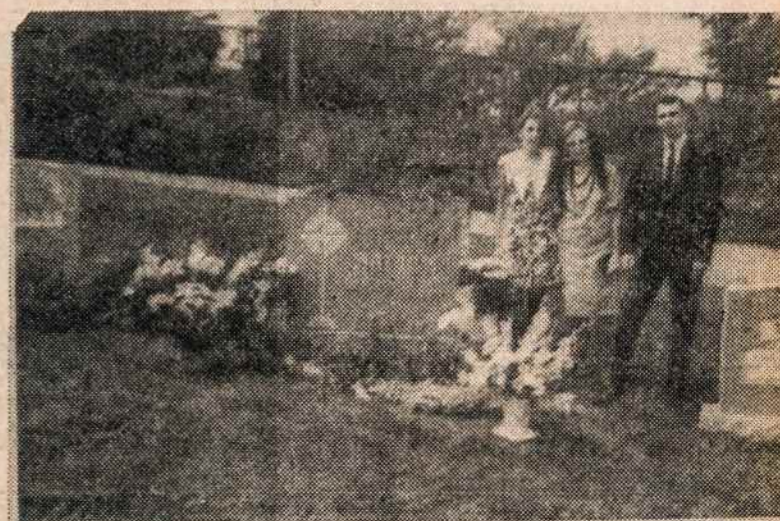
J. Bernotas

HARTFORD, CONN.

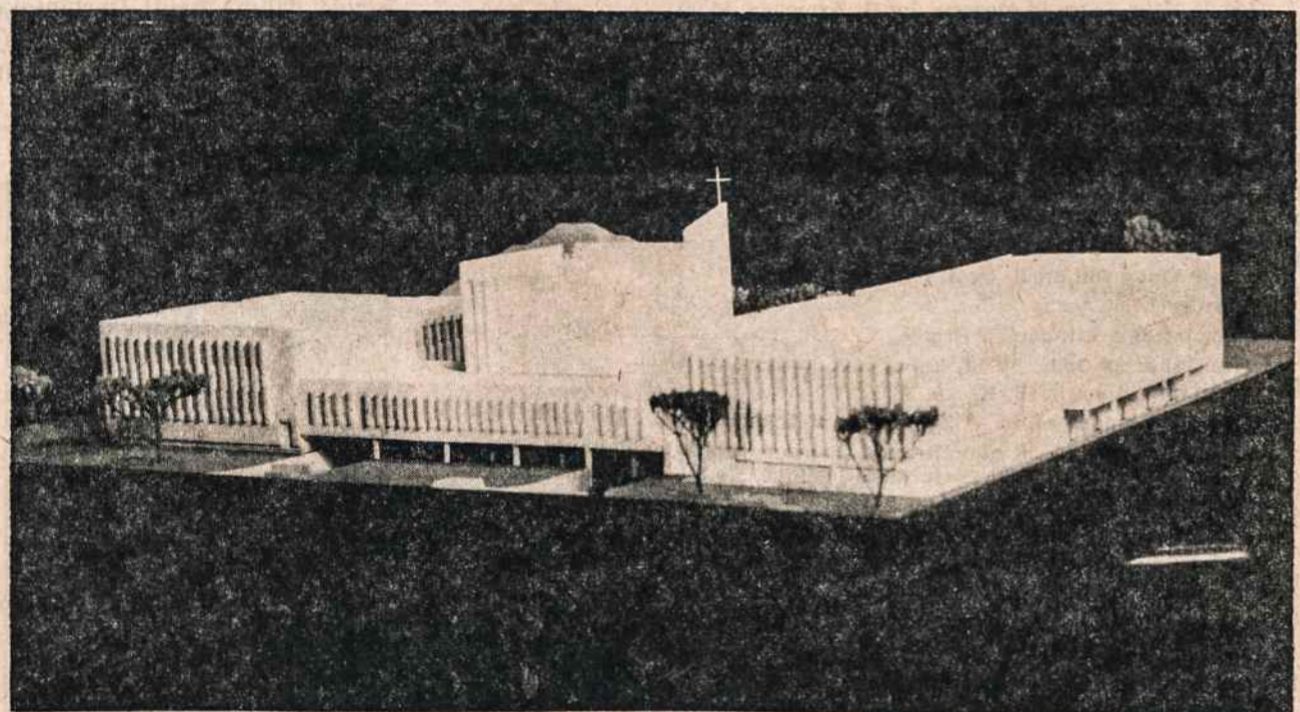
Našlių Ratelio veikla

A. a. Agnė Stankevičienė (Agnes Stanwyck) pasėtas grūdas (ji su Stasiu Šrupšu suorganizavo čia Našlių Ratelį) ir jai mirus klesti gana gražiai.

Rugpjūčio 31 Našlių Ratelis

Waterbury, Conn., lietuvių tautinėse kapinėse Alekso Matonio paminklas. Iš k. duktė Marytė, žmona Lidijs ir sūnus Vytautas. Nuotr. St. Lipčiaus

Kultūros židinio pradinio plano modelis, darytas archit. Adolfo Tyliaus. Planuojama salė, lituanistinės mokyklos patalpos, organizacijos kambariai, biblioteka, meno galerija, spaustuovės, redakcijų bei administracijų patalpos, koplyčia, vienuolynai. Šis planų modelis bus toliau vystomas ir tobulinamas, tiek viduj, tiek išorėje. Nuotr. R. Kisielaus

Mielas Lietuvi, JAU LAIKAS — paremk Pranciškonų pastangas pastatyti

KULTŪROS ŽIDINIŲ NEW YORKE

Pranciškonų Kultūros Židinyje tarnaus visiems lietuviams dėlto visų prašome kiek galint didesnę auką prisidėti prie jo STATYBOS FONDO.

TEVAMS PRANCIŠKONAMS BROOKLYNE (BUILDING FUND)

Siunčiu auką statybų fondui ir prašau įrašyti mane (mūsų šeimą / mūsų mirusiuosius) į:

- Garbės fondatorius (\$1000) Fundatorius (\$100)
 Amžinuosius narius (\$500) Rėmėjus (mažesnė aukta)

Pasizadu iš viso paaukoti ateityje statybų fondui.....

ADRESAS

Zip Code

Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax Deductible)

Būdai, kaip pasiekti tautų atstovų ausį

Mūsų laikraščius pasirodė nuotrauka sovietų dovanotos statulos Jungtinėm Tautom: vyras iš kardo daro arklą. Ant tos statulos piedastalo viena šeštadienį, daugelio žmonių aki-vaizdoje, jauni estai ir latviai užklįjavo sunkiai nukrapšto- mą užrašą: "Russia get out of Estonia, Latvia and Lithuania." Tai buvo Batunos darbas.

Tačiau dažniausiai Batunas veikia kitaip. Jo tikslas — pasiekti tautų atstovų ausį, o į pastarusius reikia kreiptis jiems suprantamesne kalba: tu duosi man, tai aš duosiu tau. Ką Batunas gali pasiūlyti tokiai Prancūzijai? Anglijai? JAV? Nedaug. Bet "didžiųjų galybių" tėra tik kelios, o Jungtinėse Tautose tautų per šimtą. O tai daugumai jau ir Batunas gali šio to patiekti.

Mažesnės ar mažiau turtingos tautos turi daug nepasitenkimo. Pavyzdžiui, jas labai už- gauna žurnalistas, per mažai besidomį jų nuomonėmis. O Batunas sako — mums labai įdomu jūsų šalies nuomonė tuo ir tuo klausimu. Gal galėtumėte duot interview? Mes savo žinias siunčiam į daugelį laikraščių (Batunas per pereinamus metus žinias siuntė į 100 laikraščių; išsiuntė 76 "press releases"). Tarp kitko, norėtumėte išgirsti jūsų pažiūras į Lietuvos, Latvijos ir Estijos klausimą...

O gal galėtumėte pakalbėti per radiją? (Lithuanian World Review, New York; Free Latvian Voice, Europoje). Ir eina 75 proc. pasikalbėjimo apie Līberijos pažiūras į Pietų Afriką, o 25 proc. apie Lietuvą, Latviją ir Estiją. Ambasadorius, be abejo, daugiausia suinteresuotas savo kraštu, tačiau turi su-

sipažinti ir su baltų kraštais ir savo nuomonę susidaryti.

Mažiau pasiturintys kraštai negali savo JT štabui New York'e apmokėti prabangaus gyvenimo. Taigi, ir sėdi ambasadorius su ambasadoriene vakarais prie televizijos. Malonu gauti pakvietimą kad ir į latvių koncertą. **Latviai jau visą eilę ambasadorių yra pakvietę į savo geresnius koncertus.** Diplomatai būna oriai priimami, pagerbiaimi. Maloniai laiką praleidžia ir su latvių kultūra susipažįsta. Galima tikėtis, kad grįžę namo jie patys mėgina žinias pagilinti, o tokius pasikalbėjimus laikraščiam, radijo transliacijai ir dalyvavimus koncertuose gal ir oficialiai savo vyriausybei atportuoja.

Kas mums iš ambasadorių prielankumo? Sunku pasakyti. Bet, va, prieš maždaug pusant- rų metų sovietų delegatas JT mėgino greitai pristumti tam tikrą rezoluciją, smerkiančią agresiją. Atsistojęs Costa Rica pasiuntinys ir sako: **broliau, jokios teisės neturi kalbėti prieš agresiją, kadangi jūs užsėdėte višą pabaltij!** Panašiai General Assembly salėj yra prašėkęs Honduras ambasadorius. Mažų ir neturtingų šalių tai buvo at-

ELONA VAIŠNIENĖ

stovai, bet jų žodžių klausės visi susirinkusieji.

Batunas nebūtinai veikia tik prie Jungtinių Tautų. Jo veikla priklauso nuo aplinkybių. Pavyzdžiui ryšium su baltų auk- so atidavimu Batunas ne tik išsiuntė dokumentus apie tai visom JT misijom, bet taip pat atliko visą organizavimo darbą ad hoc komitetui — Committee for International Justice — ruošiant demonstracijas visuose kontinentuose. Sėkmingų demonstracijų įtakoje baltų aukso klausimą minėjo spauda daugelyje kraštų.

Šiuo tarpu Batunui labai reikia studentų pagalbos. Mokyklose ir kolegijose, o ypač didžiuosiuose universitetuose studijuoja daug svetimšalių. Dauguma tai daug žadantys savo šalies stipendininkai. Grįžę į savo tėvynes, jie greitai įkops į atsakingas vietas. Reikia užmegst pažinti su tais studentais. Jaunystės draugai, ypač susidraugavus studijuojant užsieny, palieka neišdildomai atminty. Daug kur mūsų studentai rengia parodėles. Tačiau jokia parodėlė nesudomins šarlim taip, kaip gyvas draugas ar

pažįstamas. Folkloras — gerai, bet jis byloja ramaus krašto gražią kultūrą. **O mums reikia ne kad grožėtis mūsų praeitim, bet kad piktintųsi mūsų krašto dabartim!**

Batunui labai reikia ir vyresniųjų! Patarėjų. Mat, ruošiant dokumentus gera žinot, iš kokio taško mūsų reikalą pristatyt, o tam reikalinga gerai pažinti "psichologiją" krašto, į kurį kreipiamasi. Tokio pažinimo neįsigysi nulėkęs pasiskaityt enciklopedijos ar vieno kito tos šalies laikraščio. Už-

tat Batunas kviečia visus, vyrus ir moteris, kurie domisi kitom šalim, apsiimt sekti kokio nors krašto (ar kelių kraštų) politiką, ekonomiką, ir t.t., o savo pavarde pasiūsti Batunui. Reikalui esant, Batunas nori galėt iš karto kreiptis pas tos šalies žinovą.

Prie Batuno veiklos prisidėt gali ne tik vyrai, moterys, studentai, bet net vaikai. Visi, kas tik pinigų turi. Iki šiol stambių aukų Batunas yra gavęs tik iš latvių. Daugiausia pajamų su- plaukia mažom sumom iš viso

pasaulio (daugiausia tai sumos iki \$5.00). Šiuo tarpu laukia- ma, kol užtenkamai suplauks, geriau sakant "prilašės", kad galėtų pajudėti jau visai suplanuotas projektas — yra suras- tas kvalifikuotas žmogus, kuris rinks medžiagą apie religinę pa- ritiką, Lietuvoj, Latvijoj ir Esti- joj, seks pasaulio spaudą, pro- gai pasitaikius naudos turimą medžiagą, ar jos laiku pasiūs laikraščiam ir žurnalam.

Kitais metais Batunas ren- giasi atitinkamai paminėt Mo- lotovo Ribbentropo susitari- mus ir atkreipti pasaulio dėme- sį, kad tie susitarimai dar vis galioja Lietuvoj, Latvijoj ir Es- tijoj!

Knygos

Pulgio Andriūšio rinktiniai raštai. Pirmam toman sudėta: Septinton lėidus (autobiografi- niai brožuai), Anoj pusėj eže- ro. 262 psl., įrišta į kietus vir- šelius. Kaina 5 dol.

Danguolė Sadūnaitė — TU ESI MANO ZEMĖ. 46 psl. Iš- leido Juozas Kapočius. Kaina 1.50 dol. Autorė — žinoma jauniosios kartos poetė.

Algirdas Martin Budreckis — THE LITHUANIAN NATION- AL REVOLT OF 1941. 147 psl. Išleido Lietuvių Enciklopedijos Leidykla. Įrišta į kietus virše- lius. Kaina 4 dol. Autorius, naudodamasis spausdinta ir ne- spausdinta medžiaga bei gyvų liudininkų patyrimais, pateikia objektyvią 1941 metų lietuvių sukilimo studiją anglų kalba.

Amens In Amber, Leonardo Andriekaus anglų kalba poezi- jos — eilėraščių knyga. Dail. T. Valiaus iliustracijos. D. Jonaitienės vertimas. Kietais viršeliais, kaina 4 dol. Gauna- ma Darbininko administracijoje.

Juozas Porojus New Yorke išleido savo ketvirtą knygą "I laisvė ir mėnulį". Knyga para- šyta proza, gaunama Darbinin- ko administracijoje. Kaina 2 dol.

H. Tautvaišienės knyga "Tau- tų kapinynas Sibiro tundrose" buvo labai pageidaujama, skai- toma ir jau išparduota. Ta pati knyga dabar išleista anglų kalboj: "The Cemetery of Na- tions in the Siberian Tundra". Kaina 1.75 dol. New Yorke gau- nama: Darbininko adminis- tracijosje.

Ant Vilnelės tilto. P. Jurkaus 27 Vilniaus legendos. 200 psl. Kaina 2.50 dol. Lietuviškos kny- gos klubo leidinys.

Laisvės Kovų Dainos. Reda- gavo Jonas Aistis. 342 psl. Kie- tais viršeliais. Kaina 5 dol. Iš- leido Lietuvos Nepriklausomy- bės fondas.

Tautiniai drabužiai ir juostų raštai. Prof. dail. A. Tamošaitis aprašo Lietuvos provincijų moterų tautinius drabužius ir jų svarbesnius brožuus. Ina Ne- nortienė aprašo instrukcijas, kaip užmesti juostą. Yra visa eilė juostom austi raštų. Šią knygą galima gauti Darbininko spaudos kioske 910 Willoughby Brooklyn, N. Y. 11221. Kaina 2.50 dol.

IŠ SENŲ LAIKRAŠČIŲ

Chicagoje peršovė žymų sportininką

I rankas pateko 1949 metų liepos 2 d. "Ziburių" numeris (nr. 58). Laikraštis ėjo Vokie- tijoje, Augsburgėje, DP laikais.

Senus laikraščius skaitai kaip ir naujus, kartais net įdo- miau. Štai patraukė dėmesį — peršautas lietuvis.

Laikraštis rašo:

Šiomis dienomis mano geras draugas, neseniai nuvykęs į Ameriką, atsiuntė labai storą laišką. Jame buvo pridėta daugybė iškarpu iš amerikoniškų ir lietuviškų laikraščių su fotogra- fijomis ir pranešimais. Išdėlio- jus iškarpas ant viso stalo, ga- lima buvo išvesti šitokią istori- riją, kuri įvyko Chicagoje.

Mūsų tautietis **Eddie Vaitkus**, žymus beisbolininkas, Phi- ladelphijos komandos žvaigždė, grįžęs į savo viešbutį, kur jis buvo laikinai apsisotojęs, savo pašto dėžutėj rado laiškutį. Jame buvo parašyta: "Nors aš jū- su nepažįstu, tačiau būtinai turiu su jumis susitikti, nes turiu kai ką svarbaus pasakyti".

Laiškutyje taip pat buvo nu- rodytas ir kambarys tame pa- čiam viešbutyje, kur laiško autorė — Ruth Ann Burns jo laukianti.

Lygiai 11:30 vakaro Vaitkus pabeldė į nurodytas dviliktos aukšto duris. Įėjęs į kambarį, jis paklausė kvietusios mergaitės ko ji norinti. Ši paprašiusi Vaitku truputi palaukti, nes ji turinti jam paruošusi staigme- na.

Po kiek laiko ji arižo į kam- bari su šautuvu. Suskambėjo šūvis, ir Vaitkus krito.

Mergaitė priėjo prie jo, ke- leta sekundžių laikė su ranką savojoje, paskiau atsistojė, pa- ėmė telefono ragelį ir prane- šė viešbučio tarnautojui, jog savo kambarį ji nužudžiusi žmogui.

Atletas

Sportininkas E. Vaitkus, peršautas patalpintas ligoninėje (k.); jį peršovusi O. Steinhagen už kalėjimo grotų (d.).

Peilis ar šautuvas

Kitą dieną paaikšėjo įvykio smulkmenos. Ruth Steinhagen, — taip tikrai vadinas mergi- na, — 19 metų mašininkė, jau dveji metai kaip "beprotiška" Vaitkų išmylejusi ir nepralei- džianti nė vienu rungtynių, ku- riose jis žaidžia.

Matydama, jog jis jos nemy- lijs, nutarė jį nušauti. Nes jei ji negalinti jo gauti, tai kad ir kitos negautų.

Taip nusprendusi, ji nusipir- ko virtuvinį peilį ir šautuvą, nu- sisamdė tame pačiame viešbu- tyje kambarį ir parašė laiškutį.

Atėjus sutartam laikui, Vait- kus nesirodė. Ruth pradėjo ner- vintis ir išgėrė kelis stiklelius whiskey. Pusiaus dvyliktą valan- dą Vaitkus pabeldė į jos duris.

Ji buvo nusprendusi jį nužy- dyti peiliu, o paskiau pati nu- sišauti. Tačiau, Vaitkui staiga įėjus, ji nespėjo ištraukti iš rankinuko peilio ir pakei- tė žudymo planą.

Atsinešusi šautuvą, Steinhagen pareiškė: "Dvejus metus tu mane varginai, o dabar turi mirti," ir paspaudė gaiduką. "Baby, už ką tai padarei", su- šuko kridsamas Vaitkus. Ir tas šauksmas greičiausia išgelbėjo Steinhagen nuo savizudybės. Policijos tardoma ir reportierių klausinėjama, Steinhagen pa- reišė, jog dabar ji jaučiasi vi- siškai rami, nes ji turėjusi ka- nors nužudyti, kad atgautų dva- sinę ramybę. Šiuo metu ji pa- sodinta į kalėjimą. Byla eina.

E. Vaitkus tuo tarpu guli li- goninėje, kur turėjo jau dvi ope- racijas. Kulka vra visiškai prie širdies ir sunku išimti. Pa- klaustas, kaip jam atrodė Steinhagen tuo metu, kai ji šovė, jis atsakė, jog šaltesnio veido

savo gyvenime nematęs. Savo žudikę tą vakarą jis iš viso pir- mą kartą pamatė, anksčiau jos niekad nepažinojo.

Žodžiai prieš moteris

Šitokia istorija paaikšėjo iš iš storo laiško. Bet draugas ta- proga pridėjo savo komentaru- s. Štai jie:

"Amerikoj sportininkams, gražiems vyrams pavojinga. Čia moteris darbo beveik ne- dirba, o tik gražiai pasipušu- sios, gerokai išsidažiusios man- dravoja, ieško aukų. Nėra ko stebėtis, čia daug viengungių yra. Kiekvienas prieš vedybas pagalvoja, ar sugebės tarnu pas ponias būti. Be to, čia be mašinos beveik neįmanoma vesti. Sako, koks čia vyras, kad neturi taksi. Kol gerai uždirbi, tai dar šiaip taip; bet jei finan- sai sušlubavo, žiūrėk — tavo žmona jau dairosi apie turin- gesnius. Tremtiniam viengun- giam reikėtų, kol laikas, pagal- voti, ar nevertėtų susirasti tremtinę lietuvių ir su savim pasiimti. Jos labai nuo ameri- konų skiriasi, laikosi lietuviš- kų papročių. Kas galvoja atvy- kęs į Ameriką susirasti ameri- konką ir gerai gyventi, tas la- bai klysta. Paprastai čia vaikus gimdo moteris, bet augina ir nešioja vyrai".

— Nieko bloga, — kiek nu- stebės sutiko su ja psichiatras. — aš pats mėgstu blynus.

— Vaje, vaje! — šuktelėjo ponis. — Jei taip, tai ateiškite į mano namus, aš parodysiu tamstai savo blynų kolekciją. Turiu prisikrovusi lagaminų la- gaminus blynų.

— Tikriausia, kaip visuomet, vėl pamiršai namuose rakčiukus nuo lagaminų.

— Nieko panašaus. Štai jie! Norėjau tau tik pasakyti, kad šį kartą pamiršau paimti pačius lagaminus.

— Nieko negu buvo

Vyras su žmona važiuoja į kurortą. Traukiniui pajudėjus, žmona sako:

— Tikriausia, kaip visuomet, vėl pamiršai namuose rakčiukus nuo lagaminų.

— Nieko panašaus. Štai jie! Norėjau tau tik pasakyti, kad šį kartą pamiršau paimti pačius lagaminus.

— Nieko negu buvo

Vyras su žmona važiuoja į kurortą. Traukiniui pajudėjus, žmona sako:

— Tikriausia, kaip visuomet, vėl pamiršai namuose rakčiukus nuo lagaminų.

— Nieko panašaus. Štai jie! Norėjau tau tik pasakyti, kad šį kartą pamiršau paimti pačius lagaminus.

— Nieko negu buvo

Vyras su žmona važiuoja į kurortą. Traukiniui pajudėjus, žmona sako:

— Tikriausia, kaip visuomet, vėl pamiršai namuose rakčiukus nuo lagaminų.

— Nieko panašaus. Štai jie! Norėjau tau tik pasakyti, kad šį kartą pamiršau paimti pačius lagaminus.

KNYGOS ANGLŲ KALBA

Introduction to Modern Lithuanian, lietuvių kalbos gramatika, aiškinama anglų kalba. Skaitymai, gramatikos aiškinimai ir žodyniai. Paruošė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W. Schmalstieg. Kietais viršeliais, 480 psl. \$7.00.

Lithuanian Reader for Self-Instruction, by William R. Schmalstieg and Antanas Klimas. Priedas prie Introduction to Modern Lithuanian. \$1.00. Timeless Lithuanian by Owen J. C. Norem, B.D., L.L.D. \$4.00.

Lithuania and Lithuanians, compiled by J. Ballys. Bibliography. \$5.00. The Balts, by Marija Gimbutas. Ancient Peoples and Places. 286 psl. \$7.50. Lithuania under the Soviets, by V. S. Vardys. Portrait of a Nation 1940-65, 300 psl., kietais viršeliais. \$7.00.

Vytautas the Great—Grand Duke of Lithuania, by Dr. J. B. Končius. \$3.00. Twenty Years' Struggle for Freedom of Lithuania, by J. Audėnas. \$2.50. The War Against God in Lithuania, by Dr. J. Savasis. \$1.25.

Guerrilla Warfare on the Amber Coast, by K. V. Tauras. \$3.00. Leave Your Tears in Moscow, by B. Armonas. \$4.00. Tannenbergs, by C. R. Jurgėla. The Battle of Tannenbergs. \$2.00. The Refugee, by K. C. Cirtautas. \$3.50.

Crosses, by V. Ramonas, romanas. Kietais viršeliais. \$4.00. Selected Lithuanian Short Stories. Lietuvių rašytojų kūriniai. \$5.00. Lithuanian Quartet. Barono, Katiliškio, Landsbergio ir Seiniaus kūriniai. \$5.00.

Lithuanian Folk Tales. \$4.50. The Herdsman and the Linden Tree. V. Krėvės apsakymai. \$4.00. House Upon the Sand, by J. Gilauda. Romanas. \$4.00.

The Ordeal of Assad Pasha, by I. Šeinis. Satyra. \$2.00. Memoirs of a Lithuanian Bridge. V. Kudirkos kūriniai. \$2.00. The Maker of Gods, by St. Zobarskas. 10 novelių. \$3.00. The Temptation, by V. Krėvė. \$3.00.

Bobby Wishingmore, by S. Zobarskas. Vaikams istorija. \$2.00. The Living Testament of Faith and Courage. Sibiro maldaknygės lietuvių- anglų kalbomis, didelio formato leidinys. Kietais viršeliais. \$3.50. Popular Lithuanian Recipes, by J. Daužvardis. \$2.50.

Lithuanian Self-Taught, by M. Variakojytė. \$1.25. Art Collection of the Lithuanian Franciscan Fathers, by P. Jurkus. Lietuvių menininkų paveikslų albumas. Didelio formato. \$5.00.

Lithuania, by V. Augustinas. Albumas iš Lietuvos vaizdų. \$6.00. Dedication of the Chapel of Our Lady of Šiluva. 50p. Our Lady of Šiluva, by Rev. John C. Jutt. 50p.

Thaddeus Kosciuszko the Champion of Freedom, by A. D. Yuknis. 50p. Lithuania, short pamphlet about Lithuania. 50p.

English-Lithuanian Dictionary, by V. Baravykas (ca. 30,000 žodžių). \$6.00. Lithuanian-English, by B. Piesarskas, B. Svesevičius (ca. 27,000 ž.) \$5.00. Lithuanian-English, V. Peteraitis, 602 psl. Kietais viršeliais. \$7.00.

Lithuanian-English & English-Lithuanian išleninis žodynis. \$2.00. Photographs / Algimantas Kezys, S.J. — meniškias albumas. \$4.00. Awakening Lithuania, by Dr. Jack J. Stukas. \$5.00.

Footbridges and Abysses, a novel by A. Baronas. \$5.00. Rejuvenation of Siegfried Immersele, a novel by Ig. Šeinis. \$5.00. Noon at a Country Inn, by A. Vaičiulaitis. \$4.00.

Nimblefoot the Ant and Her Adventures, by V. Tamulatis. \$4.00. The Deluge, a Love Story of Ancient Times, by M. Vaitkus. \$4.00. The Mountain Doves and other African Folktales, N. M. Zobarskas. \$3.50.

Amens in Amber, Leonardo Andriekaus poezija anglų kalba. Kaina 4 dol. The Way of the Nation, by J. Juodis (paveikslų albumas). \$7.00. Lithuania through the Ages, by Dr. A. Šapoka. \$3.50.

History of Lithuania, by Dr. V. Vaitekūnas. \$1.00. The Battle of Grunwald, an Historical Novel. \$3.00. The Forest of Anykščiai, by A. Baranauskas. \$2.00.

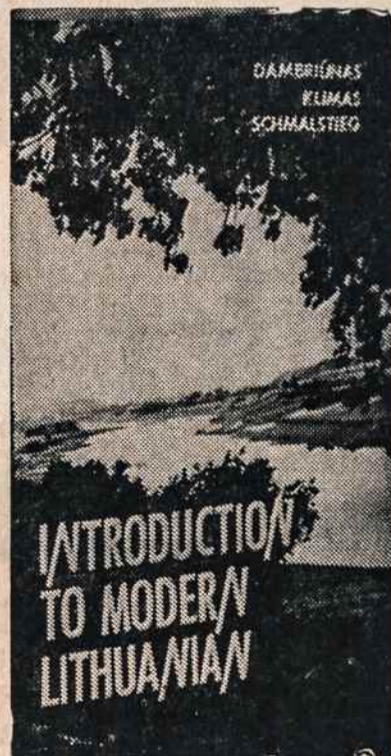
Lithuania, Land of Heroes, by L. Valiukas. \$4.75. The Seasons, by K. Donelaitis. \$3.00 (kietais \$4.00). Ambarita, by J. Nartė, pasaka. \$1.00.

Sonata of Icarus, by Jurgis Gilauda. \$5.00. Essays in Greek Politics, by R. Sealey. \$6.00. Tundra Tales, Nola M. Zobarskas, ed. 5.00. The Winning Winds, by Bailey. \$4.00.

The Lithuanian National Revolt of 1941, by Dr. A. M. Budreckis. \$4.00. Lithuanians in Canada, by Pr. Caida, S. Kairys, J. Kardelis, J. Puzinas, A. Rinkūnas, J. Sungaila. Kietais viršeliais, 370 psl., kaina 8 dol.

The Cemetery of Nations in the Siberian Tundra, by H. Tautvaiša. Kaina 1.75 dol.

Šios ir kitos knygos bei muzikos plokštelės gaunama: **DARBININKO ADMINISTRACIJA**

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaikškinimai anglų kalba. Nemo- kantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė iš- mokyti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuvių pranciškonai Brooklyne. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 7 dol.

Labai naudingas priedas pradantiems mokytis lietuvių kalbą: *Lithuanian Reader for Self-Instruction*. Parengė W. R. Schmalstieg ir A. Klimas. Kaina 1 dol.

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

**LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ
ISPARDAVIMAS**

Trys ilgo grojimo lietuviškos plokštelės už penkis dolerius

1. Lietuvos Senos ir Naujos Dainos: Įdainuota solistų ir choro 11 liet. dainų: Mergužėle brangi, Metai, Pavasario linksmybės, Barbutė ir Pilypas, Šią naktelę, Prieš tolimą kelionę, Užstalis daina. Tinginė bobutė, Oi laukiau, laukiau, Oi, tu Jieva, Jievužė, Augu pas tėvelį, Stikliukėlis.

2. Suk, Suk Ratelį, Vilniaus tautinio choro ir solistų įdainuota 14 liet. dainų: Suk, suk ratelį, Stok ant akmenėlio, Palankej, Bernelis tinginėlis, Mergaičių daina, Nida, Festivalinis valsas, Šeriau, šeriau sau žirgelį, Žaliojoj lankelėj, Melžėlės ir meistreliai, Danelė apie tiltą, Per šilėlių jodau, Naktigoniai ir Ramunelės.

3. Kur Banguoja Nemunėlis, Sol. Algirdo Brazio, įdainuota 16 liet. kūrinių: Kur banguoja Nemunėlis, Suviltas, Patekėk aušrine, Siuntė mane motinėle, Piliu stiklėlį, Kur bakužė samanota, Ilgesys, Kur tas šaltinėlis, Aria iš op. "Gražina", Tėve Mūsų, Sveika Marija ir Šventa Naktis.

4. Mes Zengiam su Daina, New Yorko vyrų okteto įdainuota 17 liet. dainų: Dul dul dudulė, Kur banguoja Nemunėlis, Ei, Lietuvos kareivėliai, Kir vir jo, Sapnų pilis, Ramovėnų maršas, Tango svajonė, Jūreivių maršas, Gaudžia trimitai, Kampelis, Prie gintaro jūros, Mergyte jaunoji, Lopšinė, i kovą, Oi tu sakal, Šiaurės pašvais-tė, Pajūriais.

5. Težydi Vėliai Lietuva, Lietuvos Vyčių choro, vadovaujant muz. Faustui Stroliai, įdainuota 17 lietuviškų dainų: Eisisim girion, Beauštanti aušrelė, Vištos, Oi, motinėle, Mergaitė, Kas tas miežios grūdais, Gieda gaideliai, Per Klausučių ulytėlę, Laisvųjų daina, Man liūdina, Daina, daina, Vežė mane iš namų, Šią naktelę, Tu, mano motinėle, Pasisėjau žalią rūtą, Sėdžiu po langeliu ir Vyčių himnas.

6. Pavergtos Tėvynės muzika, Nr. 1. Įdainuota solistų ir chorų 12 liet. dainų: Sesuo žydrijoji Vilija, Zvaigždute, Pasvarscyk ancelą, Kaip gi gražus rūtelis darželis, Kūmūte širdelė, Atskrend sakalėlis, Oi nėra niekur, Sokių scena, Pasiveikimo choras, Udrio daina, Vainos daina ir Vainos bei Naglio duetas.

7. Lietuvos Aidai. Charles Daubaro akordeonu įgrotą 16 lietuviškos muzikos dalykėlių: Aguonėlė, Siuntė mane motinėle, Palankėj, Laisvės varpo daina, Dzimdži, Mikita, Atskrend sakalėlis, Ant kalno karklai siūbavo, Šią nedėlėlę, Plaukia Nemunėlis, Munšainiukas ir 5 lietuviškos polkos.

Iš šio sąrašo išsirinkus tris ilgo grojimo plokšteles, mokama tik penki doleriai. Atskira plokštelė kainuoja 2 dol. (anksčiau buvo parduodamos po 4 dol. Norį įsigyti papigintų plokštelių, prašomi rašyti: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Prisiuntimui pridėdama 50 centų.

RADIJO PROGRAMOS

Lietuvos Atsiminimų Radio Valanda
NEW YORKE
Šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 Kil. 97.9 Mg. Fm. Direktorius Dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schleifer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-289-6878.

Laisvės Žiburys — NEW YORK —
Lietuvių ir anglų kalbomis sekma-dieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjai: Antanas Mažeika VI 5-6332 ir Romas Kezys TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

**LIETUVIŠKOS PLOKŠTELES
PAPIGINTOM KAINOM**

Keturios ilgo grojimo lietuviškos plokštelės už penkis dolerius

1. Tėvynės Meilė Nemari, A. Dambrauskaitės įdainuota 13 liet. dainų: Ramunės daina, O naktužė rami, Pradalgiuose, Liepė tėvelis, Dobilėlis, Na, tai kas? Tulpės, Tėvynės meilė nemari, Jau atėjo rudenėlis, Kam šerei žirgelį, Sėdžiu po langelio, Oi berneli vienturi ir Vakaras.

2. Lietuvių Tautiniai šokiai, Svedo ansamblio ir Aitvarų kvarteto 14 liet. šokių: Aštuonytis, Landutė, Lenciučėlis, Sukčius, Linelis, Jevaro tiltas, Klumpakojis, Kalvelis, Sadutė, Žiogelis, Vakaruškos, Audėjėlė, Mikita ir Suktinis.

3. Žibuoklės, L. Stuko moterų seksteto įdainuota 14 liet. dainų: Ruduo, Gėlių daina, Vėl gegužės naktis, Avietėlė, Man ne vistiek, Joninių daina, Daina apie tiltą, O, ramunėle, pasakyk, Aunu, aunu baltas kojas, Myliu tave, Plaukia sau laivelis, Kai ateis pavasarėlis, iš op. "Birutė" Sesutėlės — lelijelės ir iš op. "Dana" moterų choras.

4. "Lietuvos Atsiminimų" 25 m. Jubilėjaus koncertas: su solistais ir choru įdainuota: Tėviškės namai, O, ramybe, Oi berneli vienturi, Avietėlė, Myliu tave, Man ne vistiek, Palikta šalis, iš op. "Eglė žalčių karalienė", Lietuva, iš op. "Gražina". Taip pat "Dominikas ir Motiejus, ir jų draugas Timotiejus".

Sios 4 lietuviškos muzikos ilgo grojimo plokštelės gaunamos už penkis dol. Paskiros plokštelės kainą 1.50 dol. Šių plokštelių yra nedidelis kiekis (anksčiau buvo parduodamos po 4 dol.). Norį įsigyti prašomi kreiptis: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Persiuntimui pridėdama 50 c.

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

Kas rūngsis su pasaulio čempionu, paaiškės iš dabar vykstančio, Kijeve, mačo tarp Sovietų didmeistrių: Spasskio-Korčnojaus. Po 6 partijų buvo 3½-2½ Spasskio naudai. Paskirta 12 partijų. N.Y. Times, rugsėjo 15 d., įtalpino Spasskio laimėtą 1959 m. Rygoje partiją prieš tarptautinį meistrą Vladą Mikėną.

Lietuviai ir latviai garbės sąrašas. Žurnalas "Chess Review", rugsėjo nr. paskelbė Amerikos "Postal" žaidėjų garbės sąrašą, kuriame randame 2 lietuvius ir 4 latvius: Ignas Zalys su 1688 tš., Kazys Merkis 1666, Jūris Ozols 1636, I. Erkmānis 1632, L. Dreilbergs 1620 ir I. Cintis 1612. Kiti lietuviai turi tokius įvertinimus: Brazys 1206, Dr. Bullockus 1318, Gelinas 1160, Karalaitis 1112, Kontautas 1412, Kotas 850, Letzkus 1042, Makaitis 1556, Miliauskas 1407, Paransevičius 1224, Paulėkas

LAISVĖS KOVOS METAIS

Kviečiame talkon DARBININKUI

DARBININKO administracija iš savo pusės daro visa, kad nereikėtų laikraščio kainos kelti. Palyginus su pirmąja kaina prieš 50 metų, DARBININKO prenumerata šandien turėtų būti triguba — apie 10 dol. Tuo tarpu DARBININKO skaitytojai gauna laikraštį už 7 dol. Tai pigiausias mūsų laikraštis.

Norėdama ir toliau už tą kainą DARBININKĄ išlaikyti, administracija šaukiasi talkos. DARBININKUI reikia naujų skaitytojų. Jų galima rasti, tik reikia pasiūlyti DARBININKĄ užsisakyti.

Tam tikslui dabar skelbiamas DARBININKO vėjus ir naujienų skaitytojam daroma nemaža nuolaida.

Kas prisius 2 dol., DARBININKĄ gaus iki šių metų pabaigos. Kas prisius 7 dol., gaus 1968 ir 1969 metams. Kas suras 5 naujus prenumeratorius, gaus dovanai lietuviškų knygų už 10 dol.

Kviečiame užprenumeruoti DARBININKĄ sau arba artimesiems, kurie DARBININKO dar neskaito. Parinkite draugus bei pažįstamus, kad užsiprenumeruotų papigintai arba prisidėkite auka, kad galėtume siuntinėti tiems, kurie nori skaityti, bet negali užsimokėti. Administracija gauna nemažai tokių prašymų iš kitų kraštų ir pačios Amerikos.

DARBININKO skaitytojų talka šiais 1968 reikšmingais metais surasti naujų skaitytojų padės administracijai ilgiau išsilaikyti nekeltiant DARBININKO prenumeras. Jei kiekvienas pasiryš prisidėti prie vėjus ir paieškoti naujų skaitytojų, nebus sunku to pasiekti.

Palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedama ši atkarpa.

Prašome iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:

DARBININKAS — 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

Prašau siųsti DARBININKĄ metams

Vardas ir pavardė

Adresas

Laikraštį užsakė

Siunčiu už prenumeratą \$....., aukų \$....., Viso \$.....

770, Sidrys 1316, Starinskas 1456, Stonkus 1590, Urbas 710, Vaitkus 1006 ir Vedeikis 1312.

Kanados atvirose p-bėse, Toronte, dalyvavo Vilnių gimusi (žydų šeimoj), dabar gyvenanti Izraelyje, Glenda Davidson. Apie ją plačiau rasė "Hamilton Spectator", rugsėjo 3 d. laidoje.

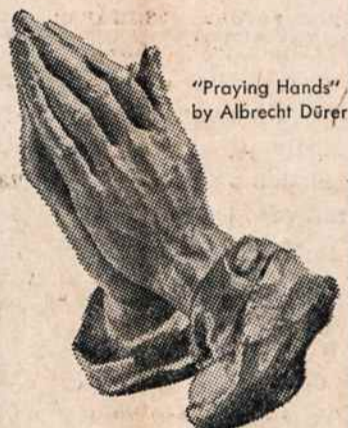
Merrimack turnyre, Salem, N.H., pirmąją vietą ir piniginis prizus pasidalijo Danijos didmeistris Bent Larsen ir JAV didmeistris Paul Benko, abu surinkę po 4½-½ tš. Laimėtoju paskelbtas "on tie break" P. Benko, 2. Larsen, 3. Saidu, toliau: Brands, Curdo ir Keves.

Bostono MET lygos metinis susirinkimas šaukiamas rugsėjo 30 d., Boylston klube. Praeitam sezone, So. Bostono Lietuvių Pil. D-jos šachmatų klubas dalyvavo MET lygoje su 2 komandom. Antroji užbaigė trečia iš 12 dalyvavusių "B" lygoje komandų.

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti: GLenmore 2-2923

FAITH

Universal šermentinėje laidotuvės yra tikėjimo paliudijimas.

universal
FUNERAL CHAPEL, INC.
52nd Street at Lexington Avenue
Ray Kerbellis, Dir.
PL 3-5300

**TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923**

SERVICE
CUSTOM FLOORS
BY LISA
CARPET LINOLEUM
INLAID and TILE
CALL 24 HOURS
CALL 835-7559

**MAIDSTONE MARINA,
3 MI HARBOR**
E. Hampton, (516) EA 4-1650
Silver Sea Horse Restaurant, pool, mail port, Hertz cars, showers, laundrette, gift shop, supplies. Places of worship within the area. Reservations — 516 324-2650.

METS Auto Tops Truck and Auto seat covers, convertible tops, truck tarpaulins, boat covers, boat seats & cushions. Low rates, free pickup and delivery. Insurance estimates. Ask for Cliff 993-3676 — 2515 3rd Avenue, Bronx (near 138th Street)

**FAMA PAINTERS
INSIDE and OUTSIDE**
All work done at reasonable rates We guarantee all our work
1151 Rogers Avenue, Brooklyn
Call 2878199

THE TOWNHOUSE — 860 Arnold Ave. Point Pleasant, N.J. A new resident hotel for those over 65. Maid service & 3 meals daily (201) 899-0575, or write: 3901 Herberstville Rd. Point Pleasant, N.J.

VINYL TOP YOUR CAR
Any Car—Hardtops, Sedans, Sports, Station Wagons, etc.
for only
\$49.95
Original Factory Look
Fully Guaranteed
Same Day Service
Waterproof - Fireproof - Cut Proof
Also — Low Priced
Body and Fender Work
WALTER FALIK
1707 Jerome Ave., Bronx (175 St.)
CALL LU 3-4873

H. W. FEMALE
EXP. CHAMBERMAIDS
Steady position. Good salary Day shift. Apply in person or call: **GARDEN CITY HOTEL**
7th Street & Park Avenue
Garden City, — (516) PI 6-0700

GENERAL FACTORY HELP (20)
Work near home — Good starting salary. Some experience preferred. **Braun Crystal Manufacturing Co.**
64-20 Admiral Ave. Middle Village, Queens. Apply in person ask for Mr. Bobi Solot.

SEAMSTRESS experienced only in all phases of machine and/or hand finishing. Salary based on experience and quality.
Syracuse, N.Y.
Phone (315) 437-2925

EXPERIENCED OPERATORS ON DRESSES
Section Work. Full Time and Exp. Pressers.
Fringe Benefits. Paid Holidays
Good starting salary.
CARLAND MFG CORP.
8 North Main St. Monroe, N.Y.
(50 miles N.Y.C.)
Call 914-783-2511

DISPLAY
SHANNON FLORISTS
Perotta Bros. Props. Florist, Nursery — Retail - Wholesale specializing in all Floral Designs, Weddings, Communion, Confirmation and Funerals. Opp. Green Wood Cemetery, 3380 Fort Hamilton Parkway. Call for free delivery.

H. W. MALE
BUS MECHANICS
With Diesel Experience
HELPERS & CLEANERS
FULL TIME
FULL BENEFITS
Apply at
INTER-CITY TRANSPORTATION CO.
730 MADISON AVE.
PATERSON, N.J.
No Phone Calls

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

Prašau pratęsti prenumeratą 1968 metams.

Vardas ir pavardė

Adresas

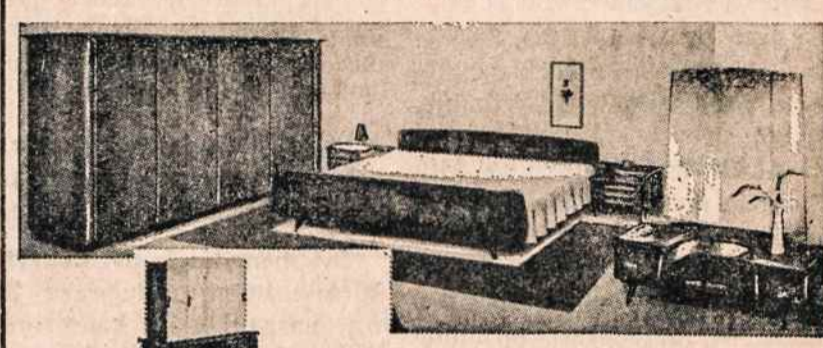
DARBININKAS naujienų skaitytojam pirmuosius metus tik \$5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$7.00.

Už kalendorių \$.....

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Spaudai parenti \$.....

MEISTERIŠKA IR KULTŪRINGA NAMŲ APYVOKA

Pilnas namų apstatymas arba pavienis pasirinkimas papuošimui bet kuris baldas. — Šie ir daug kitų iš Vokietijos importuotų baldų megamųjų apstatymui.

Vokiški importuoti baldai išimtinai gaunami

ADOLF SCHRAGER'S FURNITURE

336 East 86th Street — Tel. TR 9-0400
(Tarpe 1-mos ir 2-ros gatvių)
Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Seniausia firma JAV-se oficialiai autorizuota
V/O Vneshposyltorgo
priimti

DOVANŲ SIUNTINIUS

į Lietuvą ir USSR iš anksto apmokant muitą. Mūsų pri-tyrusių tarnautojų štabas garantuoja klientams:

- TIKSLŲ IR NEKLAUDINGŲ PATARNAVIMŲ.
- GREITŲ IR SAVO LAIKU SIUNTINIŲ ISSIUNTIMŲ.
- VISI SIUNTINIAI APDRAUDŽIAMAI PAGAL VISĄ SIUNTINIO VERTĘ.
- ISRŪPINAME GAVEJO PARASĄ APIE SIUNTINIO GAVIMĄ.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

yra autorizuota firmos PODAROGIFTS, INC. priimti dovanų užsakymus Sovietų gamybos prekėms ir piniginiam certifikatams.

UŽSAKYMAI PAGAL PASIRINKIMĄ. ĮSITIKINKITE PATYS!

Aplankykite bet kurį mūsų skyrių JAV didesniuose miestuose, kur jūsų patogumui yra didelis prekių pasirinkimas.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106; Tel. 215-925-3455

SKYRIAI:

- PHILADELPHIA, Pa. 19123 — 632 W. Girard Ave. WA 5-8878
- BALTIMORE, Md. 21224 — 3206 Eastern Ave. DI 2-2374
- SO. BOSTON, Mass. 02127 — 390 West Broadway AN 8-8764
- CHICAGO, Ill. 60632 — 4102 Archer Ave. FR 6-6399
- CHICAGO, Ill. 60622 — 2242 W. Chicago Ave. BE 5-7788
- CLEVELAND, Ohio 44119 — 787 E. 185th Street 486-1836
- TROIT, Mich. 48210 — 6460 Michigan Ave. TA 5-7560
- ELIZABETH, N.J. 07206 — 943 Elizabeth Ave. 354-7608
- HAMTRAMCK, Mich. 48212 — 11415 Jos. Campau Ave. 365-6350
- KANSAS CITY, Kan. 66102 — 18 So. Bethany AT 1-1757
- LOS ANGELES, Cal. 90026 — 2841 Sunset Blvd. 382-1568
- MIAMI, Fla. 33137 — 2755 Biscayne Blvd. FR 9-8712
- MINNEAPOLIS, Minn. 55414 — 217 E. Hennepin Ave. FE 2-4908
- NEW BRITAIN, Conn. 06052 — 97 Shuttle Meadow Ave. 224-0829
- OMAHA, Nebr. 68107 — 5524 So. 32nd Street 731-8577
- PARMA, Ohio 44134 — 5432 State Road 749-3033
- PITTSBURGH, Pa. 15222 — 346 Third Avenue GR 1-3712
- ROCHESTER, N.Y. 14621 — 683 Hudson Avenue BA 5-5923
- NEW YORK, N.Y. 10003 — 101 First Avenue OR 4-3930
- SAN FRANCISCO, Cal. 94122 — 1236 9th Avenue LO 4-7981
- SEATTLE, Wash. 98103 — 1512 N. 39th Street ME 3-1853
- SOUTH RIVER, N.J. 08882 — 168 Whitehead Ave. 257-2113
- SPRINGFIELD, Mass. 01103 — 1840 Main St. 736-9636/RE 4-8354
- WORCHESTER, Mass. 01604 — 82 Harrison St. 798-3347
- TRENTON, N.J. 08611 — 730 Liberty Street LY 9-9163
- VINELAND, N.J. 08360 — Parish Hall, West Landis Ave. 691-8423

CENTRINĖ ĮSTAIGA NEW YORKE
220 PARK AVENUE SOUTH, cor. 18th STREET
NEW YORK, N.Y. 10003 — Tel. 212-982-8410

**PIRMAUJANTI DESŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKIŠKOS SPECIALYBĖS**

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuose geriausias dešros Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užėikite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9

- New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
- Ridgewode: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
- Astoriyoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
- Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
- E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801
- Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpk. — 437-7677
- Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
- Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
- Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

Alfa Jeweler
A. OSELSIS
Garantuotas laikrodžių taisymas
Aukso, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Puikūs importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim.
Charm Beauty Shoppe
REGINA OSELIENĖ — Tel. 497-8865
Pusmetinis sušukavimas. Kirpimas. Stilizavimas.
Plaukų dažymas
267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

Visit Beautiful GRAYMOOR
and enjoy a day of Christian encounter with the Friars
Every Sunday — July through October
Folk Masses: 10:45, 11:45 and 12:45; Novena to St. Anthony 2 PM;
Ecumenical Service and Bible reading with song 3 PM.
Picnic Grounds - Snack Bar - Ample Parking - Gift Shop
WEEKDAY MASS — 11 A.M.
Special arrangements for organizations and groups. For further information write: Fr. Jeremiah Kelliher Graymoor Friars, Garrison, N.Y. 10524; Telephone: GARRISON 4-3671 (Code #914). Write for FREE Visitors' Directory.

EXP DONUT BAKER
Part or Full Time — Steady nice working conditions, fringe benefits
DUNKIN DONUTS 120 East Sunrise Highway Valley Stream (516) VA 5-2530.
EXP. HOUSEMAN
Must have neat appearance Steady position. Good salary.
Apply in person or call
GARDEN CITY HOTEL
7th Street & Park Ave.
Garden City, L.I. (516) PI 6-0700

DARBININKAS

NEW YORKO
NAUJENOS

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuve GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

Muzikas Jonas Zukas su žmona ir sūnumi inž. Algiu išvyko atostogų Californijon. Pakeliui buvo sustojęs Phoenix, Arizonoje, kur, kaip rašo "Draugas", pradžiuoginio vietos lietuvių, grodamas vargonais lietuviškoje pamaldose. Aplankė Grand Canyon, Los Angeles, Hearst'o nuostabaus puošnumo pilį, Yosemite Parką, San Francisco miestą ir kitas įžymybes, o taip pat ir savo draugus Californijoje. Grįžta į New Yorką rugsėjo 29, sekmadienį.

Andrius Treinavičius, 83 metų, dr. Birutės Paprockienės tėvas, mirė rugsėjo 24 Vilniuje, Lietuvoje.

ALRK Vargonininkų tetai kitų lietuvių muzikų Sąjungos 48-me seime Brooklyne išrinktoji sąjungos centro valdyba pareigomis pasiskirstė taip: garbės pirmin. — Al. Aleksis, pirmininkas — V. Mamaitis, vicepirmin. J. Stankūnas, I-mas sekr. — Alg. Kačanauskas, II-ras sekr. — M. Cibas ir išd. — M. Liuberskis.

Laikrodininkas specialistas, lietuvis, išmokęs šio amato Šveicarijoje, taiso įvairių rūšių ir firmų laikrodžius. Darbas atliekamas naujausiais metodais ir pačiom naujausiom priemonėmis. Sureguliuojamas veltui. Pasiūteiraukit prieš perkdami naujus ir apsaugokit nuo nesąžiningų pardavėjų. Adresas: John Pašukonio knygynas, 94-17 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. (Woodhaven Blvd. stotis). Darbo val. nuo 9 ryto iki 6 v.v. Tel. HI 1-7747.

Apie Lietuvą televizijoje

Rugsėjo 24 dienai numatyta pasikalbėjimas apie Lietuvą turi būti nukeltas vieną savaitę vėliau, kadangi rugsėjo 24 d. vakaras turėjo būti paskirtas J. Tautų posėdžiui. Pasikalbėjimas apie Lietuvą bus transliuojamas spalio 1.

Siųstuvai — National Educational Television tinklas, matomas JAV šiaurės rytų pakrasty, nuo Washington, D.C. iki Mainero imtinai.

Laikas — antradienis, spalio 1 d. 10 val. vak. žinių programoje, tuoj po tarptautinių žinių, t.y., maždaug nuo 10:10 iki 10:30 val. vak.

Kanalai — New Yorke 13, Bostone 2, kitur gali būti dar kiti toki (iš anksto pasitikrintini.)

Programos stebėtojai prašomi televizijos stočiai laišku arba per telefoną išreikšti savo susidomėjimą tokios rūšies programa ir padėkoti už lauką, skirtą Lietuvos klausimam. Tai stoties vadovybę paskatins ateityje lietuviškiems klausimams suteikti ir dar daugiau laiko. Stoties adresas: WNDT-13th Channel. 304 West 58th Street, New York, N. Y. 10019. Telef. LT 1-6000.

Kun. Algimantas Kezys, S.J., iš Chicagos, Lietuvių Foto Archyvo vedėjas, šiuo metu yra atvykęs į New Yorką jo ruošiamo filmo "Dvylika" reikalais. Yra apsisojęs pas savo tėvus Woodhavene.

Ona Menderienė susirgusi guli Liberty ligoninėje New Yorke. Jai padaryta operacija.

Darbininko metinis rengimas įvyks spalio 19 St. Matthias salėje, 58-15 Catalpa Ave., Ridgewood, N.Y. Tam koncertui iš Toronto, Kanados, atvyksta jaunimo choras, kurį sudaro 32 jaunuolės ir 30 jaunuolių. Kas galėtų priimti vieną ar daugiau jaunųjų choristų nakvynei, maloniai prašomi paskambinti T. Petru Baniūnui, telef. GL 2-2923. Darbininko administracija už pagalbą iš anksto dėkoja.

Laima Ralytė.

Redakcijoje lankėsi Laima Ralytė de Narauje iš Medellino, Kolumbijos. Ji buvo PLB III seimo delegatė, po seimo lankėsi Providence, R.I., Kanadoje. Į Kolumbiją išvyksta spalio mėnesio pradžioje. New Yorke buvo sustojęs pas p. Kovus, Richmond Hill.

Flatbush baltųjų rajone išnuomojamas butas iš 3 kambarių, 4 tamsių aukštų. Namas turi keltuvą. Nuoma miesto nustatyta 93.51 mėnesiui. Tel. CL 2-9428. Adresas: 1641 Ocean Ave. (tarp Ave. L ir K.), Brooklyn, N.Y. 11230.

Williamsburg sekcijoje išnuomojamas 3-čiame aukšte butas iš 4 kambarių su modernia virtuve ir apšildymu. Pageidaujama lietuviška šeima, nes visas namas apgyventas lietuvių. Telef. VI 6-4818 skambinti po 7 val. vak.

Išnuomojamas erdvus kambarys netoli Jamaica traukinėlio. Pageidaujama moteris, kuri gali naudotis virtuve. Skambinti 296-8607.

Ieškomas 3-4 kambarių butas. Kas turėtų ar žinotų, prašom paskambinti GL 2-2923.

BOSTONO
ŽINIOS

Baltų tautų festivalis bus rugsėjo 28, šeštadienį, 7 v.v. Bostono Mutual Hall. Festivalį suorganizuoti iniciatyvos ėmėsi latviai. Jie dainuos ir kankliuos, tautinius šokius šoks lietuviai ir estai. Scenoje bus iškabintos visų trijų tautų vėliavos. Atvyksta filmuoti iš televizijos. Visi lietuviai kviečiami dalyvauti.

Kariuomenės šventės minėjimas lapkričio 10 Liet. Piliiečių D-jos auditorijoje.

Lituanistinės mokyklos parengimas lapkričio 16 Liet. Piliiečių D-jos auditorijoje.

Šv. Petro parapijos metinė vakarienė — banketas įvyks spalio 13, sekmadienį, 5 val. vak. Šis banketas šiais metais bus Moseley's on the Charles, Dedham, Mass. Parapiečiai, kurie neturi savo susisiekimo priemonių, bus nuvežami specialiais autobusais. Autobusai keleivius paims nuo Liet. Piliiečių Klubo ir taip pat nuo parapijos koplyčios prie E. 7-tos gatvės. Už autobusus keliaujantiems mokėti nereikės. Vakarienių bilietas kainuoja 6 dol. Po vakarienių bus šokiai, kurie pradedami 7:30 val. vak. Parapijos klebonas kviečia parapijos jaunimą, kuris nedalyvaus banke, dalyvauti bent šokiuose. Šokių bilietai kainuoja 2 dol. Juos bus galima gauti prie įėjimo.

Naujosios Anglijos apskrities Lietuvos Vyčių pusmetinis suvažiavimas įvyks rugsėjo 18-9 šv. Juozapo parapijoje Waterbury, Conn. Iš Bostono yra pasiruošęs vykti didelis skaičius vyčių. Rugsėjo 29 į suvažiavimą vyks ir kun. A. Janiūnas, kuris yra Naujosios Anglijos Lietuvos Vyčių dvasios vadovas. 5 val. popiet mišios lietuvių kalba delegatam ir svečiam.

Vartotas popierius Bostono arkivyskupo kardinolo Cushing labdaros fondo naudai šv. Petro parapijoje bus renkamas rugsėjo 29. Popierių reikia sunėsti į parapijos klebonijos kėmą arba prie parapijos salės prie E. 7-tos gatvės. Popierius bus išvežamas tą dieną 12 val. vidudienį. Parapiečiai prašomi po nustatytą laiką popieriaus nebevežti.

Šv. Petro parapijoje savaitės misijos lietuviškai bus pradamos spalio 27 — Kristaus Karaliaus šventėje. Misijas ves jėzuitas tėvas Juozas Venckus.

P. Pleskevičiaus, Lietuvos savanorio - kūrėjo žmona, kuri ketletą metų gyveno Bostone ir kartu su vyru dirbo šv. Petro parapijoje, rugsėjo 14 mirė pas savo sūnų Hamiltone, Kanadoje. Velionė palaidota Port Credit lietuviškoje kapinėse.

A † A
KUN. DR. JONUI STARKUI
mirus, jo brolių dr. Antaną Starkų nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi
JULIJA RAJAUSKAITE - SUSIENE

A † A
ALBINUI STADALNINKUI
mirus, žmonai Valerijai, sūnui Romui, Nijolei ir Jonui Ulėnams ir broliui Vytautui su šeima, nuoširdžiai užuojautą reiškia
TEIKIAI ir ZEMAITAICIAI

Mūsų mielai narei Valerijai su šeima, mirus jos vyrui
A † A
ALBINUI STADALNINKUI
užuojautą reiškia ir kartu liūdi
Lietuvių Moterų Federacijos
Stamfordo ir apylinkės klubas

A † A
ALBINUI STADALNINKUI
mirus, dukterį Nijolę Ulėniene su vyru, žmona, sūnų ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime.
VYTAUTAS ir BIRUTĖ IGNAI

Nijolę Ulėniene, jos mylimam tvėliui
A † A
ALBINUI STADALNINKUI
mirus, giliai užuojautą reiškia
ALDONA KEPALAITĖ,
HERKULIS ir VYTAUTAS STROLIOS

A † A
VALENTINAI MROZINSKIENEI
mirus, jos vyrą Aleksą Mrozinską, A.L.R.K. Vargonininkų bei Kitų Lietuvių Muzikų S-gos narį, nuoširdžiai užjaučia
A.L.R.K. Vargonininkų bei Kitų
Lietuvių Muzikų Sąjungos Centro Valdyba

A † A
VALENTINAI MROZINSKIENEI
mirus, vyrą Aleksą Mrozinską, sūnus ir kitas gimines nuoširdžiai užjaučia
BIRUTĖ ir VYTAUTAS KIDOLIAI

Mielą Kolegą Aleksą Mrozinską, jo žmonai
A † A
VALENTINAI MROZINSKIENEI
mirus, nuoširdžiai užjaučia
ALDONA KEPALAITĖ,
HERKULIS ir VYTAUTAS STROLIOS

A † A
VALENTINAI MROZINSKIENEI
po sunkios ligos mirus, jos vyrą Aleksą, sūnus Saulių ir Sigitą Mrozinskus ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučia ir liūdi
Antanina, Danguolė, Jonas ir Vladas
POVILAUSKAI

KATALIKŲ MOTERŲ
SAJUNGOS 29-tos kuopos

Sukaktuvinis parengimas PIETŪS

įvyks
spalio 6, sekmadienį
1 val. p.p.

Aprėškimo parapijos salėje,
Brooklyne.

Paskaitą laikys
kun. Vl. Budreckas.

Pietų metu kiti įvairumai bei
gražūs laimėjimai.

Įėjimo auka 3.50 dol.

Kviečiamos viešnios
bei svečiai.

Rengėjos

Su gilia širdgėla pranešu savo giminėms ir bičiuliams, kad po ilgos ir varginančios ligos rugsėjo 22 8 val. vak. Kaune su šiuo pasauliu atsiskyrė mano geroji mamytė VERONIKA VALAKIENĖ. Mirė eidama 78-tuosius amžiaus metus. Buvo gimusi Graužiečių km., Pašilės par., Ukmergės apskr. Jaunystėje 10 metų prabuvo Jungtinėse Amerikos Valstybėse, o po I pasaulinio karo su šeima grįžo į Lietuvą. Gyveno Valtūnų malūne, Zemaitkiemio valsč., ir Lokėnų vienkiemyje, Panoterių valsč. Tik prieš 3 metus persikėlė pas savo vaikus į Kauną. Skausmė liko vyras Kazimieras, dukros Janina ir Liuda, sūnūs Ignas ir Juozas, mairčios Elena ir Ona, 6 anūkai ir proanūkė, o taip pat brolis Edvardas Polk (Pulokas), gyv. Brooklyne, N. Y., ir daug gimiinių Lietuvoje ir Amerikoje. Velionė po religinių apeigų palaidota rugsėjo 25 Panoterių parapijos kapinėse šalia savo tėvų ir brolio.

Sūnus Juozas Valakas

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS
Toronto, Kanada
JAUNIMO CHORAS
dainuoja

DARBININKO METINIAME KONCERTE

1968 spalio 19, šeštadienį, 7:30
ST. MATTHIAS SALEJ

58-15 Catalpa Ave., Ridgewood, N. Y.

Chorui vadovauja: Kun. BRONIUS JURKSAS

PROGRAMOJE: lietuvių kompozitorių ir liaudies dainos.

- Įėjimo auka: 3 dol.; rezervuotos 4 dol.; studentams 2 dol.
- Pradžia 7:30 val. vakaro
- Veiks Darbininko Spaudos kioskas.
- Šokiams gros Gutauskų orkestras ir Dudučio kapela jaunimui.
- Veiks pilnas bufetas su užkandžiais bei gėrimais.

Kviečiami visi atsilankyti, pagerbti dainuojantį jaunimą, atvykusį iš Kanados ir palaikyti lietuviškos spaudos darbus.